Ljubičić Valerije

USLOVI I STANDARDI ZA OBUKU I OBAVLJANJE RONJENJA

Beograd, 2004.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

797 . 215 (062 . 13)

ЉУБИЧИЋ, Валерије
Uslovi standardi za obuku i obavljanje
ronjenja / Ljubičić Valerije . - Beograd :
Savez organizacija podvodnih aktivnosti
Republike Srbije, 2004 (Beograd : Bodex) .
- 51 str . ; 21 cm

Tiraž 100 .

ISBN 86-906467-0-1

a) Роњење - Правилници
COBISS.SR-ID 118969356

PREDGOVOR

Uslovi i standardi za obuku i obavljanje ronjenja – "UZOR" su definisani kroz višegodišnji proces uz sukcesivno uvođenje u praksu nakon javnih i stručnih rasprava.

Nakon formalno-pravnog i sadržajnog obezvređivanja PROLARA (Pravilo ronjenja i obuke lakih ronilaca) Savez organizacija podvodnih aktivnosti Republike Srbije je inicirao početak izrade regulativne osnove za organizaciju i realizaciju sportskog rekreativnog ronjenja kod nas.

Osnovno polazište je bilo da nezanemarujući tradiciju i ronilačka iskustva našeg podneblja, uvažimo svetske trendove u ovoj oblasti, usaglašavajući kategorizaciju ronilaca i nastavni plan sa zahtevima CMAS-a.

Ovaj integralni tekst Uzor-a je rezultat višegodišnjeg rada i sukcesivnog uvođenja u praksu. Tako su Uslovi i standradi zaživeli 1998. godine, a Nastavni plan i program sledeće. Kroz vrednosnu verifikaciju višegodišnje upotrebe i analizu konstruktivnih primedbi, prvobitni tekst je pretrpeo određene izmene. SOPAS je 2001. godine usvojio **USLOVE I STANDARDE ZA OBUKU I OBAVLJANJE RONJENJA – UZOR** kao dokument koji reguliše osnovna pitanja vlastitih aktivnosti.

Ovom prilikom treba izraziti zahvalnost ne samo predlagačima čije su sugestije izvorno prihvaćene, već i svima koji su uložili napor da se kritički osvrnu na data rešenja. Te primedbe i predlozi su uvek inicirali proveru doslednosti koncepcije i preciznost formulacija, a ne retko uticali na izmene koje nisu direktno prepoznatljive.

Osnovna novina integralnog teksta, koji je pred vama je u definisanju Nastavnog plana i programa Specijalističkog dela instruktorskog kursa. UZOR je pravilnik ronjenja koji svoju upotrebnu vrednost može održati otvorenošću za promene pod uslovom da one budu sadržajno funkcionalne i formalno kompatibilne uz periodično uvođenje.

U dogledno vreme ovaj tekst treba da bude praćen **Prilogom** koji će sadržati nastavne programe specijalističkih kurseva. Opredeljenje da taj deo Standarda za obuku ne bude integralni deo ovog teksta uslovljeno je tehničkim i formalno-pravnim razlozima. Naime, veći broj instruktora ronjenja je kao tematski rad za sticanje više kategorije odabrao artikulaciju pojedinih programa za specijalističke kurseve, ali bi njihovo objavljivanje u ovom trenutku bilo nepotpuno. Drugi, i za autora ovog teksta značajan razlog je činjenica da su ti programi intelektualna svojina autora, pa bi njihovo priključivanje ovom tekstu podrazumevalo određenu proceduru.

Osnovna svrha UZORA je standardizacija procedura, ujednačavanje kriterijuma i zahteva u ronilačkim aktivnostima. On je minimalan i nužan, ali ne i dovoljan uslov za organizovano i bezbedno ronjenje. Ključan uslov za ostvarivanje ovako definisanog cilja je vaše delovanje.

Autor

I OPŠTE ODREDBE

1. Definicija ronjenja

Ronjenje je boravak ronioca pod vodom uz osiguranje fizioloških uslova disanja (ronjenje sa aparatom) ili bez osiguranja tih uslova (ronjenje na dah).

Ronjenje počinje onog trenutka kad ronilac zaroni i prestane da diše atmosferski vazduh, a završava se kad nakon izronjavanja počne ponovo da ga diše.

Dubina ronjenja ograničena je prirodnim i tehničkim faktorima, kao i kategorijom ronioca.

Stažnim ronjenjem se smatra svako ronjenje izvedeno prema odredbama ovog Pravila, koje je upisano u ronilačku knjižicu i dnevnik ronjenja organizacije.

1.2. Kategorizacija ronilaca

U zavisnosti od godina starosti, iskustva, teorijske i praktične obučenosti i ronilačke aktivnosti kategorije ronilaca su sledeće:

- ronilac sa 1 zvezdom (P1)
- ronilac sa 2 zvezde (P2)
- ronilac sa 3 zvezde (P3)
- ronilac sa 4 zvezde (P4)
- instruktor sa 1 zvezdom (M1)
- instruktor sa 2 zvezde (M2)
- instruktor sa 3 zvezde (M3)

Podaci o stečenoj kategoriji unose se u ronilačku knjižicu, a mogu se potvrditi karticom i diplomom.

1.3. Opšti uslovi za sticanje kategorija

Da bi se steklo zvanje bilo koje kategorije iz tačke 1.2. ovog Pravila kandidat mora ispuniti sledeće opšte uslove:

– da je član kluba – organizacije čija je osnovna delatnost bavljenje podvodnim aktivnostima i koja je član Saveza;

– da je dobrovoljno opredeljen za bavljenje podvodnim aktivnostima (lica koja nisu punoletna moraju imati potvrdu o saglasnosti roditelja – staratelja);

– da ima lekarsko uverenje za bavljenje podvodnim aktivnostima ne starije od 6 meseci izdato od ovlašćene ustanove ili lekara specijaliste podvodne ili sportske medicine;

– da savlada teorijske i praktične sadržaje i ovlada veštinama predviđenim za određenu kategoriju;

– da prethodnu kategoriju nije stekao u tekućoj kalendarskoj godini

– da ispunjava specifične uslove predviđene za svaku pojedinu kategoriju.

1.4. Standardi i uslovi ronilačkih kategorija

1.4.1. Ronilac sa jednom zvezdom (P1)

Osposobljen je da uz pratnju instruktora ili ronioca sa 3, odnosno 4 zvezde rekreativno roni u otvorenoj vodi do dubine od 20 metara.

Ronioci sa 1 zvezdom rone u krivulji sigurnosti i nemaju sukcesivna ronjenja.

U ronilačkoj grupi ne može biti više od 2 para ronilaca sa 1 zvezdom.

Specifični uslovi za sticanje kateogirje:

– da ima najmanje 14 godina;
– da je plivač i
– da je sposoban da roni na dah

Sadržaj ispita za sticanje kategorije:

– provera teoretskog znanja (po pravilu testiranje);
– ulazak u vodu i plivanje na disalicu sa LARO opremom u dužini od 100 metara;
– pravilan zaron, raspremanje i opremanje na dubini od 3-5 metara i
– bratsko disanje u pokretu sa promenom pravca.

Ispit se polaže pred instruktorom koji je realizovao kurs.

1.4.2. Ronilac sa dve zvezde (P2)

Poseduje određena ronilačka iskustva i osposobljen je da u paru sa roniocem iste ili više kategorije roni do dubine od 30 metara.

Obučen je za sukcesivna ronjenja.

Specifični uslovi za sticanje kategorije:

– da ima najmanje 15 godina;

– da je u kategoriji ronioca sa 1 zvezdom imao najmaje 30 stažnih ronjenja i dva specijalistička kursa (tačka 1.7.2. pod 5. i 14.);

– da položi prijemni ispit čiji je sadržaj određen sadržajem ispita za sticanje prethodne kategorije.

Sadržaj ispita za sticanje kategorije:

- provera teoretskog znanja (po pravilu testiranje);
- plivanje sa LARO u dužini od 300 metara;
- uron na dubinu od 8 metara i raspremanje i opremanje LARO;
- bratsko disanje u pokretu sa promenom pravca
- orijentacija pomoću orijentira na dnu.

Ispit se polaže pred komisijom čiji je predsednik instruktor koji je realizovao kurs.

1.4.3. Ronilac sa tri zvezde (P3)

Potpuno je obučen i utreniran da roni, vodi i organizuje ronjenja. Roni do dubine od 40m, a u uslovima specijalnih ronjenja (spašavanje, ronilački radovi itd.) dubina ronjenja ograničena prema medijumu koji diše. Kompetentan da vodi dva para ronioca sa 1 zvezdom i osposobljen da asistira pri realizaciji kurseva do svoje kategorije.

Specifični uslovi za sticanje kategorije:

- da ima najmanje 18 godina;
- da je u kategoriji ronioca sa 2 zvezde imao najmanje 50 stažnih ronjenja i dva specijalistička kursa i to spašavanje i pružanje prve pomoći;
- da je od sticanja prethodne kategorije proteklo dve godine;
- da položi prijemni ispit čiji je sadržaj određen sadržajem ispita za sticanje prethodne kategorije;
- da poseduje dozvolu za upravljanje čamcem.

Sadržaj ispita za sticanje kategorije:

– posle završetka svake nastavne jedinice iz programa kursa rukovodilac kursa ocenjuje rad kandidata. Ocena praktičnog dela ispita je srednja ocena, s tim da kandidat mora biti pozitivno ocenjen za svaku nastavnu jedinicu. Ocena praktičnog zadatka na ispitu unosi se kao jedna od ocena za nastavne jedinice. Praktičan zadatak na ispitu je:

– uron na dubinu od 10m i raspremanje i opremanje LARO;

– orijentacija pod vodom uz upotrebu instrumenata;

– plivanje sa LARO u dužini od 500 metara vremenski ograničeno u skladu sa uslovima akvatorija;

– spašavanje unesrećenog sa 20 metara dubine i pružanje efikasne pomoći uz upotrebu O_2.

Provera teoretskog znanja se vrši usmenim odgovaranjem na po tri pitanja iz svake nastavne celine.

Ispit se prijavljuje Nastavnoj komisiji Saveza 30 dana pre održavanja i ista ima pravo da prihvati predložene ispitivače ili imenuje svog delegata.

1.4.4. Ronilac sa četiri zvezde (P4)

Ronilac sa tri zvezde koji ima izuzetno iskustvo u organizaciji i realizaciji ronjenja. Može asistirati pri realizaciji svih kurseva do svoje kategorije i u praktičnom delu kursa za M1. Osposobljen je da samostalno organizuje i realizuje sve vrste ronilačkih aktivnosti sem obuke ronilaca.

Specifični uslovi za sticanje kategorije:

– da ima najmanje 25 godina;

– da je u kategoriji ronioca sa 3 zvezde imao najmanje 100 stažnih ronjenja;

– da je kao ronilac sa 3 zvezde učestvovao u organizaciji deset ronilačkih akcija (kursevi, ekskurzije, ronilački centri, takmičenja...)

– da ima pismeno pozitivno mišljenje mentora koji mora biti instruktor sa dve zvezde ili tri zvezde;

– kategoriju dodeljuje Nastavna komisija Saveza na predlog i uz obrazloženje matičnog kluba čiji je član poslednje tri godine.

1.4.5. Instruktor sa jednom zvezdom (M1)

Iskusan ronilac sa tri zvezde koji je kroz kurs za instruktore osposobljen da samostalno organizuje i vodi kurs za sticanje kategorije ronioca sa jednom zvezdom.

Ostvaruje sva prava ronioca sa četiri zvezde i kompetentan je za održavanje teorijske i praktične obuke na određenim specijalističkim i kursevima za ronioce sa jednom zvezdom, kao i realizaciju praktičnog dela kursa za P2 i P3. Može da asistira na kursevima za M1.

Specifični uslovi za sticanje kategorije:

– da ima najmanje 21 godinu;

– da ima završenu srednju školu (IV stepen stručne spreme);

– da je u kategoriji ronioca sa 3 zvezde imao najmaje 100 stažnih ronjenja od čega 30 preko 30 metara i dva specijalistička kursa prema izboru (tačka 1.7.2. pod 1, 13, 19. i 20);

– da ima preporuku Kluba čiji je član poslednje dve godine;

– da je kao ronilac sa 3 zvezde učestvovao u svojstvu asistenta na dva kursa za ronilačke kategorije;

– da ima pismeno pozitivno mišljenje mentora koji mora biti instruktor sa dve zvezde;

– da je završio (najkasnije dve godine po završetku specijalističkog dela kursa) opšti deo kursa u visokoškolskoj ustanovi ili drugoj čiju kompetentnost priznaje Nastavna komisija;

– da položi prijemni ispit čiji je sadržaj identičan teoretskom sadržaju ispita za sticanje kategorije ronioca sa 3 zvezde, kao i da korektno izvede praktičan zadatak sa ispita za ovu kategoriju (nedovoljno poznavanje jedne tematske celine ili nekorektno izvođenje praktičnog zadatka eliminiše kandidata sa kursa).

Sadržaj ispita za sticanje kategorije:

Posle završetka svake nastavne jedinice iz programa kursa rukovodilac kursa ocenjuje rad kandidata, s tim da kandidat mora biti pozitivno ocenjen za svaku nastavnu jedinicu. Ovako dobijena srednja ocena je jedna od komponenti konačne ocene.

Na završnom delu ispita kandidat slučajnim izborom (izvlačenjem cedulje) bira temu iz programa teorijske nastave sa kursa za sticanje kategorije P1. Nakon pripreme od minimum 30 minuta uz korišćenje literature kandidat izlaže gradivo u okviru kompletnog nastavnog časa. Ocena ovog dela ispita čini ravnopravnu komponentu završne ocene.

Ravnopravnu komponentu završne ocene čini i srednja ocena sa opšteg dela ispita.

Ispit se polaže pred tročlanom komisijom čiji je predsednik delegat (M3) koga imenuje Nastavna komisija Saveza.

1.4.6. Instruktor sa dve zvezde (M2)

Poseduje veoma visok stepen teorijskog i praktičnog znanja i iskustva iz oblasti ronjenja i pedagogije. Osposobljen je za vođenje kurseva za sve ronilačke kategorije, kao i za realizaciju specijalističkog dela kursa za instruktora sa jednom zvezdom.

Specifični uslovi za sticanje kategorije:

– da ima najmanje 23 godine;

– da ima najmanje 60 stažnih ronjenja u kategoriji M1, od čega 40 dublje od 30 metara;

– da ima održane dve specijalizacije u ulozi instruktora;

– da je realizovao šest kurseva (30 kandidata) za sticanje kategorije P1;

– da je učestvovao kao asistent u realizaciji kursa za sticanje M1 i P3;

– da ima pismeno pozitivno mišljenje mentora – instruktora M2 i M3;

– da je pismeni rad u domenu svoje specijalnosti objavio ili izložio na zvaničnom skupu instruktora;

– da nije gubio licencu poslednje dve godine.

Sadržaj ispita za sticanje kategorije:

– Kandidat polaže ispit koji se sastoji iz provere pedagoških sposobnosti u nastavi teorije ronjenja. Kandidat slučajnim izborom (izvlačenje cedulje) bira temu iz programa teorijske nastave sa kursa za sticanje kastegorije P3. Nakon pripreme od minimum 60 minuta uz korišćenje literature pravi plan izlaganja, a po izlaganju brani svoj metodološki pristup.

– Provera pedagoških sposobnosti u izvođenju praktične nastave se izvodi tako što kandidat po zadatoj temi iz programa kursa za P3 priprema plan nastave i praktično je izvodi sa grupom ronioca.

– Izrada pismenog rada iz oblasti ronjenja čiju temu određuje Nastavna komisija Saveza.

– Zaključna ocena je srednja ocena sva tri dela ispita.

Ispit se polaže pred tročlanom komisijom čiji je predsednik delegat (M3) koga imenuje Nastavna komisija Saveza.

1.4.7. Instruktor sa tri zvezde (M3)

Instruktor sa tri zvezde je najviše stručno zvanje u oblasti ronilaštva u Saveznoj Republici Jugoslaviji. Ima veliko organizaciono i pedagoško iskustvo. Ovlašćen je da samostalno organizuje i vodi sve vrste ronilačkih kurseva i kursa za instruktora sa 1 zvezdom. Instruktori sa 3 zvezde su članovi komisija za dodelu zvanja M1, M2 i M3. Stručan je za sudsko veštačenje ronilačkih udesa.

Specifični uslovi za sticanje kategorije:

– da ima najmanje 27 godina;

– da ima višu stručnu spremu;

– da je realizovao tri kursa za kategoriju P3;

– da je realizovao specifični – ronilački deo kursa za M1;

– da je objavio ili izložio na seminarima instruktora dva pismena rada u domenu svoje specijalnosti;

– da nije gubio licencu poslednje tri godine.

Nastavna komisija Saveza kandidatu dodeljuje mentora sa zvanjem M3 i odobrava temu stručnog ispita rada najmanje 4 meseca pre ispita. U tom roku je kandidat dužan da izradi pismeni rad na odobrenu temu i da ga dostavi Nastavnoj komisiji Saveza. Nakon predaje pismenog rada kandidat se poziva da učestvuje u radu ispitne komisije na ispitu za instruktore ronjenja (M2). Tom prilikom ispitna komisija se upoznaje sa njegovim metodama ispitivanja i njegovim stavovima o ronjenju i obučavanju. Na osnovu ovih elemenata komisija donosi odluku da li kandidat može pristupiti odbrani svog pismenog rada. Konačna ocena se donosi na osnovu opšteg utiska komisije.

Ispit se polaže pred tročlanom komisijom Saveza.

1.5. Uslovi za potvrđivanje kategorije:

Ronioci sa 1, 2 i 3 zvezde (P1, P2, P3) su dužni da svake godine potvrde kategoriju.

Potvrđivanje kategorije (P1, P2, P3) za proteklu godinu vrši organ (lice) nadležno za dodeljivanje te kategorije.

Uslovi za potvrđivanje kategorije su:

– članstvo u ronilačkoj organizaciji,

– zdravstvena sposobnost,

– da su u protekloj godini obavili najmanje 10 stažnih ronjenja.

Nepotvrđivanje kategorije u toku dve uzastopne godine povlači gubitak prava iz kategorije. Za ponovno sticanje prava iz kategorije P1 se ponovo upućuje na kurs, a P2 i P3 na proveru znanja i sposobnosti, s tim da pre pristupanja proveri moraju obaviti 10 stažnih ronjenja. Staž u kategoriji teče od datuma ponovnog sticanja kategorije.

Kategorije P4, M1, M2 i M3 ne podležu zahtevu za potvrđivanje kategorije.

1.6. Uslovi za potvrđivanje licence:

Instruktori sa 1, 2 i 3 zvezde (M1, M2 i M3) su dužni da svake godine produže licencu.

Potvrđivanje licence instruktora (M1, M2, M3) za proteklu godinu vrši Nastavna komisija Saveza.

Uslov za produžetak licence je održan jedan kurs, odnosno obučeno 5 ronilaca ili aktivno učešće na 2 ronilačka kursa u toj godini.

Nepotvrđivanje licence u dve uzastopne godine za instruktore svih kategorija podrazumeva gubitak licence za obučavanje ronilaca. Licenca se može ponovo steći nakon provere koju organizuje Nastavna komisija Saveza, a na predlog matične ronilačke organizacije. Provera se vrši tako što lice realizuje kurs uz prisustvo delegata Nastavne komisije (supervizora), čije troškove snosi instruktor koji obnavlja licencu ili njegova matična organizacija. U slučaju negativnog utiska delegata Nastavna komisija određuje komisiju koja razmatra slučaj i nakon provere potvrđuje ili uskraćuje licencu. U slučaju negativnog rešenja ponovni zahtev za potvrđivanje licence se može podneti nakon godinu dana i asistiranja na nekom kursu pod rukovodstvom instruktora sa licencom.

1.7. Vrste kurseva

1.7.1. Kursevi za sticanje kategorija

Ovi kursevi se organizuju sa ciljem da se roniocima pored redovnog usavršavanja i sticanja iskustva u matičnim organizacijama omogući sistematična teorijska i praktična obuka radi njihovog pripremanja za sticanje određene ronilačke kategorije.

Kursevi se organizuju za sticanje sledećih kategorija: ronilac sa 1, 2 i 3 zvezde i instruktor sa 1 zvezdom.

1.7.2. Specijalistički kursevi

Ovi kursevi se organizuju sa ciljem da ronioci između sticanja pojedinih kategorija na organizovan način obogate svoja teorijska znanja i praktična iskustva, učine stažna ronjenja zanimljivijim, a obučavanje kontinuiranim.

Specijalistički kursevi su:

1. Ronjenje na dah*
2. Podvodna fotografija i video*
3. Podvodna arheologija***
4. Kurs za upravljanje podvodnim vozilima***
5. Noćno ronjenje*
6. Pretraživanje*
7. Vađenje potonulih predmeta i upotreba ronilačkog lifta***
8. Ronjenje u zatvorenom prostoru***
9. Ronjenje pod ledom***
10. Speleo ronjenje*
11. Dubinsko ronjenje (preko 20m)***
12. Ronjenje sa nitroksom*
13. Ronjenje sa suvim odelom*
14. Podvodna orijentacija (bez instrumenata u bistroj vodi)*
15. Prva pomoć**
16. Spasavanje***
17. Serviser opreme – tehnički referent***
18. Ronjenje u struji***
19. Ronjenje u planinskim jezerima***
20. Poznavanje flore, faune***
21. Ronjenje u mutnoj neprozirnoj vodi (smanjena vidljivost)***
22. Podvodna navigacija pomoću instrumenata***
23. Upotreba O2 u prvoj pomoći**
24. Ronjenje sa mešavinama***
25. Kompresorista***

---

* Prema postojećem programu CMAS-a

** Prema psotojećem programu DAN-a

*** Prema programu izvođača koji je verifikovan od strane Nastavne komisije

1.8. Organizacija kurseva

Klubovi su osnovni organizatori kurseva za sticanje ronilačkih kategorija i ronilačkih specijalizacija. Osnovni uslovi za organizaciju kurseva su:

- potreban broj odgovarajućih instruktora ronjenja;
- osiguranje kandidata potpunom i ispravnom opremom;
- prostorija za teoretski deo kursa i akvatorij za praktični deo;
- nastavna sredstva (skice, preseci);
- sredstva za pružanje prve pomoći.

U slučaju da klub ne može da ispuni neki od ovih uslova obraća se za pomoć Savezu.

Specijalistički kursevi se ne moraju prijavljivati Savezu.

Kursevi za PJ i P2 se prijavljuju Savezu najmanje 15 dana pre održavanja, ali prisustvo delegata na ispitu nije obavezno.

Kursevi za P3 se prijavljuju najmanje 30 dana pre početka izvođenja i moraju biti otvoreni i za članove drugih klubova koji ispunjavaju i prihvataju predviđene uslove. Prisustvo deletata Saveza na ispitu je obavezno.

Kurseve za M1 organizuju klubovi u saradnji sa Savezom i visokoškolskim ustanovama ili drugim ustanovama čiju kompetentnost Savez prihvati. O održavanju ovih kurseva Savez cirkularnim pismom obaveštava sve klubove 30 dana pre početka aktivnosti. Savez delegira ronilačkog instruktora M3 koji je i predsednik ispitne komisije.

Svakom ronilačkom kursu prethodni prijemni ispit koji u principu obuhvata znanja i veštine prethodne kategorije. Svi kursevi završavaju polaganjem ispita čiji je cilj verifikacija znanja i veština stečenih u toku kursa.

Pri realizaciji praktičnog dela kursa broj kursista je limitiran tako da jedan realizator (instruktor ili asistent) može istovremeno obučavati 6 kandidata. Broj kandidata za teoretski deo kursa je limitiran samo nastavnim uslovima.

Nakon realizacije svakog ronilačkog kursa (uključujući i specijalističke) obaveštava se Nastavna komisija Saveza. Izveštaj treba da sadrži datum završetka kursa, ime organizatora i realizatora, osnovne podatke o kursu i licima koja su ga završila.

1.9. Sadržaji kurseva i ispita

Nastava na svim kursevima se izvodi prema Nastavnom planu i programu (NPP) određenim ovim Pravilom. Dozvoljeno je u skladu sa specifičnostima u kojima klubovi obavljaju svoju delatnost obogaćivanje nastavnog sadržaja što podrazumeva i produžetak trajanja. Nastavni sadržaji predviđeni ovim Pravilom su obavezan minimum.

Minimalno vreme za realizaciju kurseva za sticanje kategorija je sedam dana. Kursevi mogu trajati i duže, ali nikakao kraće i sa manjim fondom sadržaja, nego što je predviđeno ovim Pravilom (NPP).

Minimalno vreme za realizaciju bilo koje specijalizacije je 2 dana, s tim da određene mogu da traju i duže ali nikako kraće i sa manjim fondom sadržaja no što je predviđeno ovim NPP.

1.10. Prekategorizacija ronilačkih zvanja stečenih u drugim organizacijama

Ronilačka zvanja definisana ovim Pravilom imaju priznatu ekvivalenciju zvanja po CMAS-u.

Priznavanje kategorija ostalih organizacija se ne vrši po automatizmu, već se po pravilu dozvoljava polaganje ispita za ekvivalentnu kategoriju bez pohađanja kursa.

Odluku o svakom pojedinačnom slučaju donosi Nastavna komisija.

1.11. Ronilački radovi

Ronilačkim radovima se mogu baviti ronioci sa kategorijom P3 i višom

II ORGANIZACIJA PODVODNIH AKTIVNOSTI

2.1. Pod organizacijom podvodnih aktivnosti se podrazumeva planiranje, realizacija i kontrola svih faktora koji uslovljavaju sigurnost u ronjenju. Osnovni faktori koji su relevantni za ovako definisanu organizaciju podvodnih aktivnosti su:

- Organizacija i planiranje ronjenja, kojom se određuju kompetnentnosti i odgovornost uloga u ronilačkim organizacijama (klubovi, društva, centri, škole);
- Obučenost i psihofizička pripremljenost ronilaca;
- Zdravstveno stanje ronilaca i njegova kontrola;
- Materijalno tehničko osiguranje ronjenja;
- Hidrometeorološki i lokacijski uslovi ronjenja.

2.2. ORGANIZACIJA I PLANIRANJE RONJENJA

2.2.1. Opšta organizaciona šema po kojoj se preporučuje izvođenje ronjenja u organizacijama

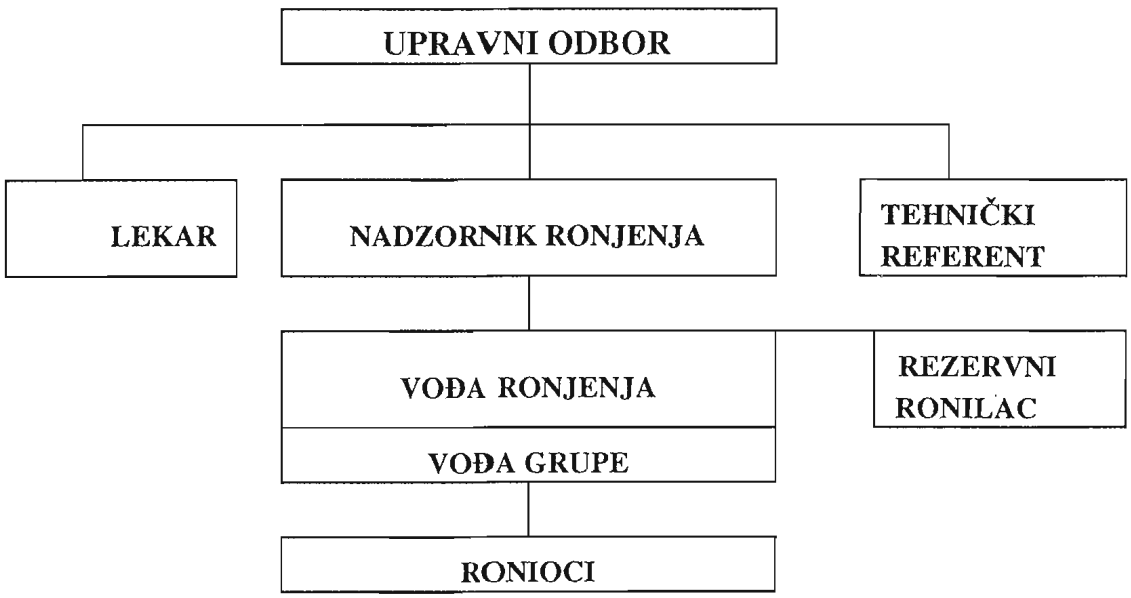

2.2.2. **Upravni odbor** **(predsedništvo, komitet...)** je odgovoran da se ronjenje u organizaciji sprovodi u skladu sa svim merama sigurnosti i odredbama ovog dokumenta. Upravni odbor odlučuje o svim aktivnostima organizacije neposredno ili preko lica koje ovlasti. On imenuje lekara, tehničkog referenta i nadzornika ronjenja, preko kojih kontroliše planiranje i realizaciju svih ronilačkih aktivnosti.

2.2.3. **Nadzornik ronjenja** je instruktor M3 i M2 sa važećom licencom u nacionalnom savezu. Ukoliko organizacija nema odgovarajuće lice među svojim članovima, može angažovati lice van svog sastava.

Nadzornik ronjenja je odgovoran za stručnu organizaciju svih podvodnih aktivnosti koje se obavljaju u toj organizaciji. U skladu sa planom i odlukama Upravnog odbora planira, koordinira, odobrava i nadgleda izvođenje svih podvodnih aktivnosti. Za svaku akciju određuje vođu ronjenja i ne mora biti lično prisutan kod realizacije aktivnosti.

Nadzornik ronjenja može odobriti odstupanje od Opšte organizacione šeme (2.2.1.) i u tom slučaju određuje sastav grupe i mere sigurnosti.

2.2.4. **Vođa ronjenja** je ronilac P3 ili više kategorije koji neposredno vodi određenu ronilačku akciju. Odgovoran je za stručnu organizaciju i realizaciju konkretne ronilačke akcije uz sprovođenje mogućih mera sigurnosti.

- Planira postupke pružanja pomoći i transporta u slučaju nesreće u skladu sa lokacijom i konkretnim uslovima. Po mogućnosti obezbeđuje aparat za reanimaciju kiseonikom;
- Upoznaje učesnike sa planom ronjenja, vrši raspored grupa i određuje vođe vodeći računa o stručnoj osposobljenostii psihofizičkom stanju svakog ronioca.
- Ne dozvoljava ronjenje u sledećim slučajevima:
  - neposedovanje kvalifikacije za predviđenu ronilačku aktivnost,
  - neposedovanje zdravstvenog sertifikata (u skladu sa ovim dokumentom),
  - neposedovanje adekvatne opreme za predviđenu ronilačku aktivnost,
  - manifestacije neadekvatnog psihofizičkog stanja za realizaciju aktivnosti,
  - manifestacija narušenog zdravstvenog stanja;
  - izuzetno nepovoljni hidrometeorološki uslovi.
- Odgovoran je za obeležavanje grupe ili mesta ronjenja na propisan način;
- Ukoliko raspolaže plovnim sredstvima određuje način njihove upotrebe i po mogućnosti voditelja čamca;
- Ukoliko ronilačka akcija zahteva prisutnost lekara obezbeđuje njegovo prisustvo. U ostalim slučajevima preuzima na sebe organizaciju i realizaciju zdravstvenog zbrinjavanja i praćenja;

- Ukoliko ronilačka akcija zahteva prisutnost rezervnog ronioca određuje mu mesto, zadatke i način izvršenja;
- Po završenom ronjenju prikuplja relevantne podatke o realizovanoj aktivnosti;
- Obezbeđuje vođenje dokumentacije predviđene ovim dokumentom.

2.2.5. **Vođa grupe** je stručniji i iskusniji ronilac u grupi, odnosno ronilačkom paru, koji izvršava zadatke u skladu sa planom i instrukcijama vođe ronjenja, stim da je odgovoran za vlastitu sigurnost i sigurnost onih koje vodi.

Pod grupom se podrazumeva dva ili više ronilaca. Preporučuje se uvek ronjenje u paru. Veću grupu čine dva ili tri para ronilaca. Načelno grupa nema više od dva para ronilaca.

Vođa grupe ne može biti ronilac P1 bez obzira na iskustvo i sastav grupe.

P2 može da vodi jednog ronioca iste ili niže kategorije.

P3 i više kategorije mogu voditi više parova ronilaca svih kategorija.

Vođa grupe je dužan da pre ronjenja proveri ispravnost opreme grupe, a u toku ronjenja vodi računa o svom partneru i pruža mu pomoć u slučaju potrebe.

Stara se o poštovanju i zaštiti ronilačke opreme.

Vrši obeležavanje grupe ili mesta ronjenja, a ukoliko raspolaže plovnim sredstvom vođa grupe ga obezbeđuje ili izdaje zadatke voditelju čamca.

Po završenom ronjenju obaveštava vođu ronjenja o obavljenoj aktivnosti i vodi dokumentaciju predviđenu ovim dokumentom.

Ovlašćen je da odustane ili prekine ronjenje ukoliko proceni da su bezbednosni uslovi narušeni.

2.2.6. **Ronilac** je lice koje ispunjava opšte i specifične uslove predviđene ovim dokumentom.

Na ronjenje mora dolaziti zdrav, odmoran i psihofizički pripremljen.

Izvršava zahteve vođe grupe i vođe ronjenja.

Dužan je voditi računa o vlastitoj opremi u svemu kao i da na adekvatan način koristi grupnu opremu.

U slučaju potrebe pruža pomoć svom ronilačkom paru.

Bilo kakvu poteškoću u toku ronjenja prijavljuje vođi para, a ako mora da izroni daje znak vođi i zajedno sa njim izranja.

Snosi ličnu odgovornost za zaštitu ronilačke sredine.

U slučaju gubitka pod vodom ostaje na zatečenom mestu načelno 1 minut, a zatim izranja i čeka vođu grupe na površini.

Nakon ronjenja izveštava vođu grupe o toku ronjenja, stanju opreme i o tome kako se oseća.

Snosi krajnju odgovornost za vlastitu bezbednost. Dužan je odustati od urona ukoliko proceni da mu je ugrožena bezbednost ili narušava neku odrednicu ovog Pravilnika.

2.2.7. Rezervni ronilac se preporučuje pri obavljanju podvodnih aktivnosti u otežanim uslovima.

Rezervni ronilac može biti ronilac kategorije P2 ili više.

U slučaju nesreće pruža pomoć na zahtev i po instrukcijama vođe ronjenja.

Dok obezbeđuje ronilačku akciju nalazi se u blizini mesta ronjenja, opremljen u meri koju odredi vođa ronjenja.

2.2.8. Lekar je stručno lice koje sarađuje sa nadzornikom ronjenja i vođama ronjenja u zdravstvenoj zaštiti ronioca i sprovođenju mera sigurnsoti. Vodi brigu o zdravstvenoj edukaciji, prevenciji i pruža prvu pomoć u sanaciji zdravstvenih problema ronilaca.

2.2.9. Tehnički referent je lice koje kontroliše ispravnost opreme korišćene za realizaciju ronilačke akcije. Obezbeđuje pravilno korišćenje kompresora i vodi tehničku dokumentaciju. Ne dozvoljava korišćenje neispravne opreme. Vrši servisiranje i opravke opreme u okviru svoje stručnosti i mogućnosti. Izdaje opremu i educira korisnike o održavanju i čuvanju opreme.

2.3. OBUČENOST I PSIHOFIZIČKA PRIPREMLJENOST RONILACA

Pod obučenošću i psihofizičkom pripremljenošću ronilaca podrazumevamo kompleksan faktor sigurnosti u ronjenju koji prevazilazi pojam utreniranosti i nivoa završnog ronilačkog kursa, koji su nužni ali ne i dovoljni uslovi za sigurnost u ronjenju.

2.3.1. Obučenost ućesnika u ronilačkoj akciji podrazumeva vrstu i nivo završenih kurseva, broj i vrstu urona, broj održanih kurseva i realizovanih akcija.

Osnovni pokazatelj obučenosti je važeća ronilačka ili instruktorska kategorija, a za izvođenje obuke kategorija kojoj je potvrđena licenca.

U slučaju pauza u upražnjavanju ronilačkih aktivnosti dužim od dve godine, treba postupiti u skladu sa ovim dokumentom i smatrati da ronilac ima za kategoriju nižu obučenost.

Obučenost učesnika je osnovni limitirajući faktor u planiranju ronjenja, pa se u svemu treba držati prava i obaveza pojedinih ronilačkih kategorija koja su precizirana ovim dokumentom.

2.3.2. Psihofizička pripremljenost učesnika u ronilačkoj akciji obezbeđuje da obučeni ronioci roneći u paru mogu uspešno završiti ronjenje i kod eventualnih nezgoda (kvar opreme, gubitak orijentacije, povrede...).

Preporučuju se redovni ronilački treninzi, a posebno pred ronilačku sezonu.

U slučaju da ronioci bez posebnih ili opštih priprema dođu na ronjenje, potrebno je posebno insistirati na uvek prisutnoj postupnosti uvođenja u ronilačku akciju.

Potrebno je voditi računa o emocionalnoj stabilnosti ronioca, njihovoj i vlastitoj otpornosti na stresogene faktore jer je ronjenje u principu, a naročito za početnike stresogeno. Pripreme ove prirode su moguće i preporučljive.

2.4. MATERIJALNO-TEHNIČKO OSIGURANJE RONJENJA

2.4.1. Ispravnost ronilačke opreme je uslov sigurnosti u ronjenju. Zabranjena je upotreba neispravne ili delimično ispravne opreme za ronjenje.

2.4.2. Punjenju boca medijumom za disanje treba posvetiti posebnu pažnju uz poštovanje sigurnosnih procedura. Odgovorno lice mora voditi računa o periodičnim pregledima kompresora, zameni filtera i ostalim uslovima bezbedne eksploatacije. Preporučuje se da kompresorom rukuje tehnički referent ili iskusniji ronilac.

2.4.3. Periodični pregledi su obavezni i to pred ronjenje, sezonski i prema preporuci proizvođača. Ronilačke boce se atestiraju prema zakonskim propisima: čelične svake pete, a aluminijumske svake treće godine. Preporučuje se trogodišnji period za sve.

2.4.4. Regulator plovnosti i podvodni manometar su obavezan deo individualne opreme. Vođa grupe mora imati sat, dubinomer i dekompresione tablice ili ronilački kompjuter. Načelno roni sa oktopusom. Treba nastojati da aparat za reanimaciju kiseonikom bude obezbeđen za svaku ronilačku akciju u otvorenoj vodi.

2.5. ZDRAVSTVENO STANJE RONILACA I NJIHOVA KONTROLA

Utvrđivanje i kontrola zdravstvenog stanja ronilaca i kandidata za obuku je obavezan i nužan uslov za bezbedno ronjenje.

2.5.1. Prikupljanje podataka o zdravstvenom stanju mogu vršiti instruktori ronjenja, odnosno vođe ronjenja, a utvrđivanje zdravstvenog statusa lekari.

Konačnu odluku o sposobnosti za ronjenje i overu ronilačkih karneta vrše lekari sledećih specijalnosti: baromedicine, hiperbarične medicine, pomorske medicine, ili drugih specijalnosti pod uslovom da su završili Kurs podvodne medicine verifikovan od strane ovog Saveza ronilaca.

Prihvataju se, ali ne i preporučuju, konačne odluke o sposobnosti za ronjenje i overa karneta od strane specijaliste sportske medicine i medicine rada.

2.5.2. Lekar iz tačke 2.5.1. stav dva i tri, koji na osnovu rezultata pregleda, donosi konačnu odluku o zdravstvenoj sposobnosti za obuku i ronjenje, treba da proceni, a li je prisutan i/ili povećan rizik:

- da se kandidat ili ronilac povredi prilikom ronjenja;
- da se ugrozi bezbednost ronilačkog para;
- da se pogoršaju eventualno prisutni zdravstveni poremećaji;
- da se ispolje dugotrajni, po zdravlje nepovoljni, efekti ronjenja.

2.5.3. Prikupljanje podataka, utvrđivanje i kontrola zdravstvenog stanja ronilaca se vrši:

- zdravstvenim upitnikom;
- prvim selektivnim pregledom;
- kontrolnim pregledom;
- vanrednim kontrolnim pregledom.

2.5.4. Zdravstveni upitnik (prilog) je sastavni deo lekarskog pregleda i na nivou Saveza unificiran način prikupljanja relevantnih podataka za utvrđivanje sposobnosti za ronjenje.

Obavezno se primenjuje kao deo selektivnog pregleda kandidata za obuku u ronjenju – anamneza.

Upitnik popunjava kandidat na zahtev, i po potrebi uz pomoć instruktora, odnosno vođe ronjenja odmah po prijavljivanju na obuku za ronjenje, i u iznimnim situacijama, na terenu, kada kandidat želi i insisitra da roni, a tom prilikom:

- nema mogućnosti da se obavi pregled;
- nema mogućnosti da se izvrši pregled u skladu sa zahtevima Saveza;
- rok važnosti ranijeg pregleda je istekao;
- poseduje uverenje o lekarskom uverenju koji nije usklađen, ili se to ne može utvrditi sa zahtevima Saveza.

U tim situacijama, kandidat ili ronilac uz popunu zdravstvenog upitnika obavezno potpisuje pismenu izjavu da je zdrav i da roni na sopstvenu odgovornost. U tom slučajuju instruktor – vođa ronjenja može odobriti obuku – ronjenje uz poštovanje smernica koje preciziraju stanja koja onesposobljavaju za ronjenje.

2.5.5. Prvi selekcioni pregled utvrđuje zdravstvenu sposobnost kandidata da bude u imerziji i hiperbaričkim uslovima i otkriva eventualne zdravstvene nedostatke, koji mogu predstavljati rizik za bezbedno ronjenje.

Pregled se sastoji od:

- Anamneze (detaljan zdravstveni upitnik prema tački 2.5.4.);
- Objektivnog pregleda po sistemima;
- Funkcionalnih ispitivanja: radiogram srca i pluća, spirometrija, odnos FEV1/FVC% (poželjna je krivulja protok-volumen), elektrokardiografija u miru (poželjan je test opterećenja za starije od 40 godina), poželjno je da se u okviru otorinolaringološkog pregleda načini audiometrija i kalorična proba;

- Biohemijske analize: sedimentacija, kompletna krvna slika, glukoza, kreatinin, ukupni bilirubin, AST, ALT u krvi i analiza urina (poželjno je da se za starije od 40 godina analizira vrednost holesterola, triglicerida i lipoproteinskih frakcija u serumu).
- Stomatološki nalaz treba biti uredan.

Lekar može zahtevati i dodatne preglede za koje smatra da su neophodni u individualnom slučaju.

2.5.6. Kontrolni pregled treba da utvrdi, odnosno isključi nastanak zdravstvenih poremećaja nespojivih sa ronjenjem, ili nepovoljan uticaj ronjenja na zdravlje pojedinca.

Pregled se obavezno sastoji od: otoskopije, elektrokardiografije i biohemijskih analiza, ali se po potrebi može znatno proširiti.

Učestalost kontrolnih pregleda zavisi od starosti ronioca i vrste ronjenja, tako da se kontrolni pregled obavlja:

- **svake treće godine do navršenih 40 godina života;**
- **svake druge godine od 40-te do 50-te godine života;**
- **svake godine za starije od 50 godina života;**
- **svake godine za ronioce takmičare.**

2.5.7. Vanredni kontrolni pregled se obavlja samo u posebnim slučajevima i njegov sadržaj direktno zavisi od okolnosti zbog kojih je preduzet.

Ovaj pregled treba obaviti posle svake ozbiljne povrede ili bolesti, a naročito onih zbog kojih je bilo preduzeto višednevno bolničko lečenje.

Ukoliko je povreda ili bolest izazvana ronjenjem, dalje ronjenje može odobriti samo specijalista baromedicine, hiperbaričke medicine ili podvodne medicine.

Vanredni kontrolni pregled se preporučuje neposredno pre napornih sportskih takmičenja i ronjenja u posebno otežanim uslovima.

2.6. HIDROMETEOROLOŠKI I LOKACIJSKI USLOVI RONJENJA

2.6.1. Hidrometeorološki uslovi značajno mogu uticati na bezbednost ronjenja. Pri planiranju ronjenja treba uvažiti sve uslove koji mogu uticati na bezbednost i to pre, za vreme i posle ronjenja. Nadzornik, odnosno vođa ronjenja se obavezuje da proceni sve elemente koji otežavaju i eventualno onemogućavaju bezbedno ronjenje. U skladu sa procenjenim planira sve ostale elemente bezbednosti u ronjenju.

2.6.2. Lokacijski uslovi mogu biti otežavajući za realizaciju ronjenja. Pored zatvorenog prostora i njegovih karakteristika kao i ronjenja noću otežavajući faktor mogu biti tumačenje zakonske regulative od strane lokalnih vlasti i ponašanje lokalnog stanovništva. Posebno značajan problem ronjenja u obalnom moru SRJ je gotovo nemogućnost izbora lokacije na kojoj se ne vrši krivolov dinamitom.

Vođa ronjenja mora imati u vidu ove faktore pri planiranju i realizaciji ronjenja. Treba da preduzme sve što je u njegovoj moći da faktore, koji su nesistematični i podležu proceni, predupredi kroz blagovremene kontakte sa vlastima i stanovništvom i planiranjem ronjenja. Na područjima gde je ustaljen lov dinamitom preporučuju se dodatne mere opreza (čovek u čamcu i sl.).

2.6.3. Ronjenje u otežanim uslovima određuju hidometeorološki i lokacijski uslovi. Ronjenje se smatra otežanim ukoliko se stekao jedan od sledećih uslova:

- izvođenje ronilačkih radova,
- ronjenje u struji bržoj od 1 m/s,
- ronjenje u vodi u kojoj je vidljivost manja od 1m,
- ronjenje u vodi čija je temperatura niža od 12°C,
- ronjenje u olupinama,
- ronjenje pod ledom,
- ronjenje u pećinama,
- ronjenje noću.

Sva ronjenja u otežanim uslovima zahtevaju posebne dodatne mere sigurnosti u planiranju i realizaciji tih aktivnosti.

Osposobljenost za ronjenje u otežanim uslovima se stiče na kursevima za više ronilačke kategorije i specijalističkim kursevima u skladu sa ovim dokumentom.

2.7. RONILAČKE NESREĆE

Pod ronilačkom nesrećom se podrazumeva svaki događaj u okviru ronilačkih akcija koji ugrožava zdravlje i život, ili izazove smrt lica koja rone ili vrše pripremu za ronjenje.

2.7.1. U slučaju ronilačke nesreće potrebno je:

a) preduzeti sve mere za uklanjanje ili ublažavanje posledica nesreće

- ustanoviti stanje unesrećenog i pružiti mu prvu pomoć;
- prevesti unesrećenog u zdravstvenu ustanovu ili hiperbaričku komoru, po mogućnosti uz pratnju lekara i vođe ronjenja ili partnera;
- prikupiti i predočiti medicinskom osoblju koje ga prihvata sve podatke relevantne za lečenje: režim ronjenja (vreme, dubina, dinamika, dekopresioni zastanci), vreme izranjanja i već preduzete mere prve pomoći;

b) uporedo sa zbrinjavanjem unesrećenog vođa ronjenja obezbeđuje opremu u zatečenom stanju, a nakon toga prikuplja sledeće podatke:

- ispravnost opreme i količina vazduha u bocama;
- stanje zdravlja unesrećenog pre nesreće;
- režime kritičnog ronjenja (vreme, dubina, dinamika, dekompresioni zastanci);
- ko je i pod kakvim okolnostima opazio nesreću;
- kako je unesrećeni izronio, ili bio iznesen na površinu;
- kako i ko je pronašao i izvadio opremu unesrećenog;
- ostale relevantne okolnosti za analizu nesreće.

O ovim podacima vođa ronjenja sačinjava zapisnik i obaveštava nadzornika ronjenja, a po potrebi i MUP.

2.7.2. Nadzornik ronjenja o nesreći obaveštava Predsednika Saveza koji imenuje komisiju za ispitivanje nesreće.

2.7.3. Sastav komisije zavisi od vrste i težine nesreće, a čine je najmanje 3 člana:

- Instruktor M3 – predsednik komisije
- Lekar sa završenim kursom podvodne medicine
- Stručno tehničko lice.

U komisiji ne mogu biti članovi ronilačke organizacije u kojoj se nesreća desila.

2.7.4. Predsednik Komisije prikuplja sledeće podatke:

- ronilačka kategorija unesrećenog;
- zadatak – plan ronjenja;
- ko je kontrolisao opremu pre ronjenja;
- nađeno stanje opreme po ronjenju;
- sastav vazduha u bocama;
- da li je unesrećeni poštovao pravila data ovim dokumentom i zakonske propise;
- da li su vođa ronjenja i vođa grupe poštovali pravila data ovim dokumentom, naročito mere sigurnosti.

2.7.5. Komisija mora proučiti sva dokumenta i izveštaje odgovornih lica, proveriti planove ronjenja i obaviti uviđaj na licu mesta.

Sva oprema unesrećenog i drugi dokazi se stavljaju na uvid komisiji u stanju zatečenom neposredno nakon nesreće.

Komisija saslušava sva lica koja svojom izjavom mogu pomoći analizi nesreće.

Komisija može, na kraju obaviti i rekonstrukciju situacije u kojoj se desila nesreća. Rekonstrukciju ronjenja realizuje instruktor sa opremom unesrećenog uz pojačane mere sigurnosti.

2.7.6. Po završetku rada Komisija sastavlja izveštaj i dostavlja ga:

- Savezu
- Upravnom odboru organizacije u kojoj se desila nesreća
- MUP-u (po potrebi).

2.8. RONILAČKA DOKUMENTACIJA

Ronilačka dokumentacija su sva dokumenta vezana za obavljanje podvodnih aktivnosti.

Obim i vrstu dokumentacije određuju ronilačke organizacije, s tim da su sledeća dokumenta obavezna:

- ronilački karnet (logbook)
- ronilačka kartica (brevet)
- odobrenje za rad instruktora (licenca)
- plan ronjenja
- dnevnik ronjenja
- zapisnici sa održanih kurseva
- izveštaj o realizovanom kursu.

2.8.1. **Ronilački karnet** je lični dokument svakog ronioca, koji sadrži:

- identifikacione podatke (fotografija, prezime i ime, jedinstveni lični matični broj građana)
- podatke o obučenosti (ronilačke kategorije, specijalistički kursevi, mesec i godina sticanja i identifikacioni broj instruktora);
- podaci o zdravstvenom stanju (datum overe, potpis i faksimil lekara);
- podaci o realizovanim ronjenjima (datum i mesto, vreme zarona, trajanje i dubina, overa vođe ronjenja)
- godišnja overa kategorije (P1 i P2 overava osnovna ronilačka organizacija, P3, P4 i instruktorske licence overava Savez).

2.8.2. **Ronilačka diploma – kartica** je lični dokument svakog ronioca i instruktora ronjenja kojim se potvrđuje nivo obučenosti za bavljenje ronilačkim aktivnostima.

Instruktor koji je ralizovao obuku izdaje dokumenta za nivo obuke P1 i P2, dok je za više ronilačke i instruktorske kategorije andležna Nastavna komisija Saveza.

Ronilačka diploma i kartica se izdaju na osnovu Izveštaja o realizovanom kursu.

2.8.3. **Odobrenje za rad instruktora (licenca)** je ovlašćenje na osnovu koga instruktor u tekućoj kalendarskoj godini vrši obuku ronilaca u skladu sa odredbama Uzora. Sticanjem licence za obučavanje ronilaca instruktor se obavezuje na poštovanje prava i obaveza u oblasti obučavanja definisanih njegovom kategorijom.

Licenca se potvrđuje izdavanjem odgovarajuće identifikacione kartice kojom je određen period važenja.

2.8.4. **Plan ronjenja** je dokument kojim vođa ronjenja precizira vreme i mesto zarona, sastav i vođe grupa, i posebne mere sigurnosti ako se radi o ronjenju u otežanim uslovima.

Sa Planom ronjenja moraju biti upoznati svi učesnici.

2.8.5. **Dnevnik ronjenja** je osnovni dokument o realizovanim ronjenjima. Popunjavaju ga i overavaju potpisom vođe grupa neposredno nakon završenog ronjenja. Obavezno sadrži: datum i meto izvedenog ronjenja, imena učesnika, njihove ronilačke kategorije i uloge, vreme urona, trajanje ronjenja, maksimalnu dubinu i napomenu kojaaj se obavezno popunjava u slučaju postojanja specifičnih podataka vezanih za sigurnost u ronjenju.

Vođa ronjenja u načelu dnevno analizira podatke iz dnevnika i preduzima odgovarajuće sigurnosne mere.

2.8.6. **Zapisnici** sa održanih kurseva predstavljaju dokument kojim se potvrđuje realizacija kurseva kojim se stiču ronilačke i instruktorske kategorije, specijalnosti i ostala znanja i veštine relevantna za ronjenje.

Zapisnik u načelu sadrži: vrstu kursa, vreme održavanja i trajanje, osnovne podatke o organizatoru i realizatorima (uključujući i članove komisije) i identifikacione podatke polaznika (ime prezime, JMBG) kao i postignut rezultat.

2.8.7. **Izveštaj o realizovanom kursu** dostavljaju realizatori obuke, instruktori sa licencom, Nastavnoj komisiji za proteklu kalendarsku godinu.

Izveštaj se podnosi na formularu koji sadrži osnovne podatke realizatora i asistenata na kursu, prezime i ime kursiste, JMBG, nivo obuke (kategoriju) i datum završetka kursa.

Izveštaj o realizovanom kursu je osnovni dokument na osnovu kog se daje odobrenje za rad instruktora – licenca za sledeću kalendarsku godinu.

III. PROGRAM OBUKE RONIOCA

III.1. PROGRAM OBUKE RONIOCA P1

TEORIJSKA PREDAVANJA: 9 časova

T1. Cilj obuke i način realizacije ..... (30 minuta)
T2. Osnovna ronilačka oprema ..... (60 minuta)
T3. Autonomna ronilačka oprema ..... (60 minuta)
T4. Uređaji za merenje i pomoćna ronilačka oprema ..... (30 minuta)
T5. Osnovi fiziologije ronjenja ..... (60 minuta)
T6. Prevencija ronilačkih udesa i prva pomoć ..... (30 minuta)
T7. Barotraume ..... (60 minuta)
T8. Toksično delovanje gasova ..... (30 minuta)
T9. Delovanje azota u ronjenju ..... (60 minuta)
T10. Principi bezbednosti u ronjenju ..... (30 minuta)
T11. Ronilačka sredina i očuvanje eko-sistema ..... (60 minuta)
T12. Sportske ronilačke aktivnosti ..... (30 minuta)

T1. CILJ OBUKE I NAČIN REALIZACIJE:

- Predstavljanje, upoznavanje, evidentiranje
- Cilj kursa i program obuke
- Organizacija kursa (mesto, vreme, raspored.....)
- Obezbeđivanje opreme
- Način provere znanja
- Verifikacija kursa (karneti, diplome, kartice)
- Ronilačke kategorije i "UZOR" (Standardi i uslovi za obuku ronilaca)
- Prava i obaveze P1

T2. OSNOVNA RONILAČKA OPREMA:

Namena, opis, delovi i način funkcionisanja, vrste i izbor, upotreba, održavanje i čuvanje:

- MDP (maska, disalica, peraja)
- Mokra ronilačka odela - rashladjivanje i pregrevanje
- Pojas sa tegovima - Arhimedov zakon, plovnost
- Kompenzator plovnosti - napomene o opasnosti nekontrolisanog izrona

T3. AUTONOMNA RONILAČKA OPREMA:

Namena, opis, osnovni principi funkcionisanja, vrste i izbor, upotreba, održavanje i čuvanje:

- Autonomni ronilački aparat (boca sa glavnim ventilom i ventilom rezerve)
- Odnos pritiska i zapremine (Bojl-Mariotov zakon)
- Hidrostatički regulator
- Pojam ambijentalnog pritiska (atmosferski, hidrostatički i apsolutni pritisak)

T4. UREĐAJI ZA MERENJE I POMOĆNA RONILAČKA OPREMA:

Namena, opis, vrste, izbor, upotreba, održavanje i čuvanje:

- Manometar
- Dubinometar
- Sat
- Dekompresione tablice (samo ih pomenuti, upotreba u T9)
- Kompjuter
- Bova, zastavica, nož, lampa...

T5. OSNOVI FIZIOLOGIJE RONJENJA:

- Čula (vid i sluh u vodi)
- Sporazumevanje u ronjenju (osnovni signali po CMAS-u)
- Respiratorni i kardiovaskularni sistem
- Proces disanja - Henrijev zakon
- Sastav vazduha - Daltonov zakon

T6. PREVENCIJA RONILAČKIH UDESA I PRVA POMOĆ:

- Zadihavanje (etiologija, prevencija)
- Hipoksija (etiologija, prevencija)
- Utapanje (etiologija, prevencija)
- Postupci i tehnike samospašavanja
- Postupci i tehnike spašavanja
- Veštačko disanje i masaža srca

T7. BAROTRAUME:

Uzroci, znaci i simptomi, prevencija, postupci prve pomoći i zbrinjavanje:

- Uši
- Sinusi
- Zubi
- Skviz ronilačke opreme (maska)
- Pluća
- Gasna embolija

T8. TOKSIČNO DELOVANJE GASOVA:

Uzroci, znaci i simptomi, prevencija, postupci prve pomoći i zbrinjavanje:

- Kiseonik
- Ugljen dioksid
- Ugljen monoksid

T9. DELOVANJE AZOTA U RONJENJU:

Uzroci, znaci i simptomi, prevencija, postupci prve pomoći i zbrinjavanje:

- Azotna narkoza
- Dekompresiona bolest
- Upotreba dekompresionih tablica

T10. PRINCIPI BEZBEDNOSTI U RONJENJU:

- Postupci pre ronjenja (planiranje, izbor i priprema opreme – proračun autonomije aparata, kontrola, odlazak na teren, obeležavanje, provera, procedura u slučaju incidenta, znaci i signalizacija)
- Postupci u toku ronjenja (ronjenje u paru, vođa ronjenja i njegova uloga, održavanje dubine, postupci pri gubljenju)
- Postupci nakon ronjenja (izveštaj, odnos prema opremi)

T11. RONILAČKA SREDINA - MORE, JEZERO, REKA:

- Fizičke karakteristike (gustina, vidljivost, temperatura...)
- Struje i osnovni vetrovi
- Vrste dna i izbor terena
- Život pod vodom i potreba zaštite eko-sistema
- Opasne životinje i biljke i terapija u slučaju povrede

T12. SPORTSKE RONILAČKE AKTIVNOSTI

- Podvodna orijentacija
- Brzinsko ronjenje i plivanje perajama
- Podvodne igre (hokej, ragbi)
- Podvodni foto lov
- Podvodni lov
- Podvodne veštine

PRAKTIČNA OBUKA: (8 u zatvorenoj + 5 u otvorenoj vodi)

V1. Upotreba MPD (maske, disalice, peraja)
V2. Raspremanje i opremanje MDP
V3. Praktična primena autonomne ronilačke opreme u mestu
V4. Praktična primena autonomne ronilačke opreme u pokretu
V5. Praktična primena autonomne ronilačke opreme uz bratsko disanje
V6. Raspremanje i opremanje ARO bez izranjanja i vežba spasavanja
V7. Ronjenje sa i bez ARO i MDP i opremanje pod vodom
V8. Provera ronilačkih veština prema uslovima za sticanje kategorije P1
V9. Ronjenje u otvorenoj vodi sa obale
V10. Ronjenje u otvorenoj vodi
V11. Vežba spasavanja u otvorenoj vodi
V12. Dva stažna ronjenja

V1. UPOTREBA MDP (maske, disalice, peraja)

- Pripremanje, stavljanje i podešavanje MDP na suvom i u vodi po parovima
- Ulasci u vodu sa MDP iz sedećeg položaja poluokretom
- Pražnjenje disalice
- Promena plovnosti dubinom udaha-izdaha
- Plivanje uz pomoć MDP
- Uron na glavu i noge
- Ronjenje sa MDP
- Plivanje sa MDP uzučestalo potapanje i pražnjenje disalice u pokretu
- Izlazak iz vode

V2. RASPREMANJE I OPREMANJE MDP:

- Pripremanje, stavljanje i podešavanje MDP
- Ulazak u vodu na noge
- Pražnjenje maske
- Pronalaženje i pražnjenje maske
- Punjenje i pražnjenje maske bez skidanja uz disanje na disalicu
- Ronjenje sa i bez MDP i opremanje pod vodom

V3. PRAKTIČNA PRIMENA AUTONOMNE RONILAČKE OPREME U MESTU:

- Sastavljanje autonomne ronilačke opreme (boca, regulator, kompenzator plovnosti)
- Medjusobna kontrola opreme i provera disanja preko regulatora
- Provera poznavanja znakova i upozorenje o nekontrolisanom izronu
- Ulazak u vodu i opremanje uz uzajamnu pomoć (para)
- Pražnjenje regulatora i disanje na površini
- Disanje pod vodom
- Ispuštanje i bočno hvatanje regulatora
- Pražnjenje maske bez skidanja
- Disanje pod vodom bez maske
- Promene i regulacija plovnosti upotrebom kompenzatora plovnosti
- Izlazak iz vode
- Raspremanje, rastavljanje autonomne ronilačke opreme

V4. PRAKTIČNA PRIMENA AUTONOMNE RONILAČKE OPREME U POKRETU:

- Pripremanje i opremanje autonomnom ronilačkom opremom na suvom
- Ulazak u vodu iz sedećeg položaja polukolutom unazad (kao iz čamca)
- Vežba plivanja sa ARO na disalicu
- Pražnjenje maske, disanje bez maske
- Hvatanje regulatora na više načina
- Disanje pomoću alternativnog izvora vazduha u mestu
- Ronjenje sa ARO sa i bez maske
- Ronjenje sa ARO uz vađenje i prihvatanje regulatora u pokretu
- Izlazak iz vode uz pasivnu asistenciju ronilačkog para
- Rastavljanje ARO

V5. PRAKTIČNA PRIMENA AUTONOMNE RONILAČKE OPREME UZ BRATSKO DISANJE:

- Opremanje ARO i ulazak u vodu na ledja polukolutom
- Bratsko disanje u mestu uz promenu uloga
- Bratsko disanje u pokretu na oba načina uz zamenu uloga (4 varijante)
- Plivanje uz upotrebu kompenzatora plovnosti uz promene položaja
- Izlazak iz vode i rastavljanje ARO

V6. VEŽBA SPASAVANJA I RASPREMANJE/OPREMANJE ARO U MESTU BEZ IZRANJANJA:

- Opremanje i ulazak u vodu
- Postupci i tehnike samospašavanja
- Postupci i tehniek pomaganja ronilačkom paru
- Vežba spasavanja sa površine i dna (izvlačenje na površinu, teglenje...)
- Raspremanje ARO i MDP u mestu bez izranjanja
- Izranjanje u paru uz korišćenje jednog regulatora
- Zaustavljanje između dna i površine
- Vertikalan izron sa neprekidnim izdisanjem u regulator
- Izlazak iz vode i rastavljanje ARO

V7. RONJENJE SA I BEZ ARO I MDP I OPREMANJE POD VODOM

- Opremanje i ulazak u vodu na noge, raskorakom
- Zaron na 3-5 metara
- Raspremanje
- Kontrolisan slobodan izron
- Plivanje na distancu od 15-20 m
- Kratak odmor
- Pravilan uron i ronjenje do ostavljene opreme
- Opremanje i podešavanje opreme
- Izron
- Izlazak iz vode i rastavljanje ARO

V8. PROVERA RONILAČKIH VEŽBI PREMA USLOVIMA ZA STICANJE KATEGORIJE P1:

- Plivanje sa ronilačkom bocom i MDP (ARO) u dužini od minimum 100 metara
- Bratsko disanje u pokretu u obe uloge na dva načina uz promenu pravca
- Pravilan zaron, raspremanje i opremanje na dubini od 3-5 metara

..*.*.*

V9. RONJENJE U OTVORENOJ VODI SA OBALE

- Opremanje i balansiranje u plitkoj vodi
- Otklanjanje i prihvatanje regulatora
- Pražnjenje maske
- Disanje bez maske
- Bratsko disanje
- Kontrolisan izron
- Raspremanje

V10. RONJENJE U OTVORENOJ VODI:

- Opremanje i ulazak u vodu
- Podvodne šetnje
- Ponavljanje vežbi iz prethodne celine u dubljoj vodi bez izrona (8-10m)
- Podvodna šetnja
- Dekompresioni zastanak 3, na 3 m
- Izron i izlazak iz vode, raspremanje

V11. VEŽBA SPASAVANJA U OTVORENOJ VODI:

- Opremanje i ulazak u vodu
- Spasavanje, vežba izvlačenja i tegljenja
- Promena uloga u vežbi spasavanja
- Izranjanje u paru uz korišćenje jednog regulatora
- Pružanje prve pomoći

V12. STICANJE POČETNE PRAKSE:

- Dva standardna stažna ronjenja za P1
- Varijacija dubine i načina ulaska u vodu i izlaska iz nje
- Akcentirati karakteristike ronjenja u grupi

III.2. PROGRAM OBUKE RONIOCA P2

TEORIJSKA PREDAVANJA:6 časova

T1. Cilj obuke i način realizacije..... (30 minuta)
T2. Ronilačka oprema..... (30 minuta)
T3. Fizika ronjenja i proračun autonomije..... (30 minuta)
T4. Ronilačke bolesti i incidentna stanja..... (60 minuta)
T5. Postupci spasavanja i prva pomoć..... (30 minuta)
T6. Ronjenje van krivulje sigurnosti..... (30 minuta)
T7. Apsorpcija azota i ponovljena ronjenja..... (30 minuta)
T8. Ronjenje na većim nadmorskim visinama..... (30 minuta)
T9. Upotreba dekompresionih tablica..... (30 minuta)
T10. Planiranje i organizacija ronjenja..... (60 minuta)

T1. CILJ OBUKE I NAČIN REALIZACIJE:

- Predstavljanje, upoznavanje, evidentiranje
- Cilj kursa i program obuke
- Organizacija kursa (mesto, vreme, raspored.....)
- Način provere znanja
- Verifikacija kursa (karneti, diplome, kartice)
- Prava i obaveze P2

T2. RONILAČKA OPREMA:

- Ponavljanje i sistematizacija ranije stečenih znanja
- Suva ronilačka odela (namena, održavanje, čuvanje, vrste, izbor, upotreba)
- Ronilački kompresor (namena, vrste, rukovanje, obaveze rukovaoca)

T3. FIZIKA RONJENJA I PRORAČUN AUTONOMIJE

- Osnovne osobine vazduha (sistematizacija znanja)
- Osnovne osobine vode (sistematizacija znanja)
- Arhimedov, Bojl-Mariotov, Henrijev i Daltonov zakon (primena u proračunima)
- Gej-Lisakov zakon (primena u proračunu)

T4. RONILAČKE BOLESTI I INCIDENTNA STANJA

- Barotraume (ponavljanje i sistematizacija)
- Dekompresiona bolest (ponavljanje i sistematizacija)
- Azotna narkoza i trovanje O_2, CO, CO_2 (ponavljanje i sistematizacija)
- Hipotermija i hipertermija (uzroci, preventiva, simptomi, postupci)

- Zadihavanje (ponavljanje i proširivanje znanja)
- Hipoksija (ponavljanje i proširivanje znanja)
- Iscrpljenost, morska bolest, sunčanica (uzroci, prevencija, simptomi, postupci)
- Stres, strah, panika (definicija pojma, prevencija, manifestacije, postupci)
- Utapanje

T5. POSTUPCI SPASAVANJA I PRVA POMOĆ:

- Definisanje pojmova
- Procena situacije i izbor postupka
- Tehnike spasavanja i pružanja prve pomoći (tegljenje, izvlačenje, veštačko disanje, masaža srca, transport, nega)

T6. RONJENJE VAN KRIVULJE SIGURNOSTI:

- Pojam krivulje sigurnosti
- Razlozi za i protiv dubokih i dugih ronjenja
- Problemi vezani za duboka ronjenja fiziološke prirode (dekompresiona bolest, azotna narkoza...)
- Problemi vezani za duboka ronjenja fizičke prirode (plovnost, rashlađivanje, gustina vazduha, parcijalni pritisak)
- Problemi vezani za duboka ronjenja tehničke prirode

T7. APSORPCIJA AZOTA I PONOVLJENO RONJENJE:

- Pojam saturacije i desaturacije
- Otapanje gasova u tečnosti i tkivima
- Rezidualan azot
- Dekompresiona bolest (prevencija, oblici, prva pomoć, lečenje)

T8. UPOTREBA DEKOMPRESIONIH TABLICA:

- Vrste tablica i principi upotrebe
- Upotreba instrumenata za merenje (sat, dubinomer)
- Brzina izranjanja
- Praktična upotreba tablica za pojedinačna i ponovljena ronjenja
- Značaj planiranja i čuvanja podataka o ronjenju (karnet, dnevnik ronjenja)
- Ronilački kompjuter (princip rada i ograničenja)

T9. RONJENJE NA VEĆIM NADMORSKIM VISINAMA:

- Razlozi povećanog rizika pojave dekompresione bolesti
- Korekcije pri očitavanju mernih instrumenata (dubinometri)
- Proračuni za korekciju dekompresionih zastanaka
- Ronjenje i putovanje avionom

T10. PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RONJENJA:

- Planiranje ronjenja kao osnovni element bezbednosti
- Izbor vremena i mesta
- Priprema i provera opreme
- Izračunavanje autonomije ronjenja
- Ronjenje u paru
- Ronjenje u grupi
- Komunikacija pod vodom i na vodi
- Procedure u slučaju nestanka vazduha
- Procedure u slučaju gubitka para ili grupe
- Procedure u slučaju nesreće
- Procedure pripreme čamca za ronjenje
- Procedure za ronjenje sa broda
- Procedure ronjenja u otežanim uslovima (vidljivost, struja)
- Postupci nakon ronjenja
- Ronilačka dokumentacija (karnet, dnevnik)

PRAKTIČNA OBUKA: (12 celina - 20 ronjenja)

V1. Rad na kompresoru
V2. Priprema grupe za ronjenje (para)
V3. Ronjenje u otvorenoj vodi (2 ronjenja)
V4. Spasavanje i pružanje prve pomoći (2 ronjenja)
V5. Podvodna orijentacija (2 ronjenja)
V6. Pretraživanje (2 ronjenja)
V7. Ronjenje u rekama i jezerima (2 ronjenja)
V8. Ronjenje u ograničenoj vidljivosti - mutnoj vodi ili noću (2 ronjenja)
V9. Ronjenje u hladnoj vodi (2 ronjenja)
V10. Ronjenje sa broda (1 ronjenje)
V11. Ronjenje sa "uronom u plavo" (1 ronjenje)
V12. Ronjenje na dubinama između 20 i 30 metara (4 ronjenja)

V1. RAD NA KOMPRESORU:

- Priprema kompresoa za rad
- Punjenje boca
- Održavanje kompresora
- Vođenje dnevnika rada kompresora

V2. PRIPREMA GRUPE - RONILAČKOG PARA ZA RONJENJE:

- Priprema čamca za ronjenje
- Priprema, utovar i kontrola opreme (zajedničke i lične)
- Obeležavanje mesta za ronjenje, sidrenje i provera
- Raspremanje i zbrinjavanje opreme (zajedničke i lične) nakon ronjenja

V3. RONJENJE U OTVORENOJ VODI:

- Sticanje iskustva i pouzdanosti u svim vežbama/veštinama za ronioca sa jednom zvezdom (plivanje, opremanje, bratsko disanje...)
- Provera lične sposobnosti svakog kandidata i korekcija eventualnih nedostataka
- Analiza i komentar obavljenog ronjenja

V4. SPASAVANJE I PRUŽANJE PRVE POMOĆI:

Prema uputstvima iz T5 za P2 sticanje veština u otvorenoj vodi

- Izvlačenje unesrećenog na površinu
- Davanje veštačkog disanja na vodi metodom usta na usta
- Skidanje opreme i tegljenje unesrećenog po površini
- Iznošenje na obalu i čamac
- Vežba veštačkog disanja i masaže srca
- Procedure i postupci u slučaju ronilačkih incidenata - nesreća

V5. PODVODNA ORIJENTACIJA:

- Sticanje iskustva i pouzdanosti u veštini sa specijalističkog kursa "UZOR" tačka 1.7.2. pod 14)
- Obuka u orijentaciji pomoću kompasa, sa promenom kursa od 90^0 i povratkom istom putanjom na polazište

V6. PRETRAŽIVANJE:

- Vežba pronalaženja predmeta prema programu specijalističkog kursa ("UZOR" tačka 1.7.2. pod 6) u bistroj vodi

V7. RONJENJE U REKAMA I JEZERIMA:

- Priprema za ronjenje u tekućoj vodi (planiranje, dodatne mere bezbednosti)
- Realizacija elemenata potrebnih za sticanje veštine ronjenja u struji
- Ronjenje u struji
- Analiza i komentar uočenog

V8. RONJENJE U OGRANIČENOJ VIDLJIVOSTI - MUTNOJ VODI ILI NOĆU:

- Pripreme za ronjenje u otežanim uslovima
- Uvežbavanje procedure i postupaka za ronjenje u datim uslovima
- Analiza i komentar realizovanog ronjenja

V9. RONJENJE U SVEŽOJ, HLADNOJ VODI

- Realizacija standardnog stažnog ronjenja za prvu zvezdu u otežanim uslovima

V10. RONJENJE SA BRODA:

- Specifičnosti ulaska u vodu sa broda
- Uron po sidrenom lancu – konopcu
- Specifičnosti izlaska iz vode i raspremanje
- Analiza i komentar realizovanog ronjenja

V11: RONJENJE SA "URONOM U PLAVO"

- Uron bez vidljivih orijentira (sidreni konop i sl.)
- Ronjenje u krivulji sigurnosti
- Zastanak 3, na 3m "u plavom"
- Analiza i komentar realizovanog ronjenja

V12. RONJENJA NA DUBINAMA IZMEĐU 20 i 30 METARA

- Pripreme za ronjenja dublja od 20 metara
- Sagledavanje specifičnosti tehnika, komunikacije i vlastitih impresija
- Vršenje dekompresionih zastanaka u različitim situacijama
- Analiza i komentar realizovanog ronjenja

III.3. PROGRAM OBUKE RONIOCA P3

TEORIJSKA PREDAVANJA: 16,5 časova

T1. Uvodna predavanja ..... **(30 minuta)**
T2. Zakonski propisi i etika ronjenja ..... **(60 minuta)**
T3. Istorijat ronjenja ..... **(30 minuta)**
T4. Ronilačka oprema I ..... **(60 minuta)**
T5. Ronilačka oprema II ..... **(30 minuta)**
T6. Fizika ronjenja ..... **(30 minuta)**
T7. Anatomija čoveka ..... **(30 minuta)**
T8. Fiziologija ronjenja ..... **(60 minuta)**
T9. Ronilačke bolesti ..... **(90 minuta)**
T10. Propuštena profilaktička dekompresija ..... **(30 minuta)**
T11. Stres u ronjenju ..... **(30 minuta)**
T12. Postupak pri ronilačkom incidentu ..... **(60 minuta)**
T13. Podvodna orijentacija ..... **(30 minuta)**
T14. Pretraživanje, pronalaženje i vađenje predmeta ..... **(60 minuta)**
T15. Organizacija grupnog ronjenja ..... **(90 minuta)**
T16. Organizacija ronjenja u otežanim uslovima ..... **(30 minuta)**
T17. Osnovi specifičnih ronjenja ..... **(60 minuta)**
T18. Ronilački sportovi i takmičenja ..... **(90 minuta)**
T19. Ronilačka sredina ..... **(60 minuta)**

T1. CILJ OBUKE I NAČIN REALIZACIJE:

- Predstavljanje, upoznavanje, evidentiranje
- Cilj kursa i program obuke
- Organizacija kursa (mesto, vreme, raspored.....)
- Način provere znanja
- Verifikacija kursa (karneti, diplome, kartice)
- Prava i obaveze P3

T2. ZAKONSKI PROPISI I ETIKA RONJENJA:

- Sistem organizovanja ronilačkih klubova, saveza i asocijacija u svetu i kod nas
- Normativna akta kojim se reguliše ronjenje (zakoni, standardi, uslovi, programi)
- Ponašanje ronioca u organizaciji i pri obavljanju ronilačkih aktivnosti
- Uloga i uticaj ronioca sa tri zvezde na mlađe kategorije
- Odnos prema ronilačkoj sredini (tehničkoj, fizičkoj, socijalnoj)
- Osnovni motivi bavljenja ronjenjem

T3. ISTORIJAT RONJENJA:

- Osnovni motivi pojave ove aktivnosti (egzistencijalni, vojni....)
- Osnovi podaci o razvoju ronilačke opreme
- Osnovni podaci o razvoju medicinskih saznanja
- Pojava i karakteristike razvoja ronilaštva kod nas

T4. RONILAČKA OPREMA I:

- Obnavljanje znanja o ronilačkoj opremi stečeno na prethodnim kursevima
- Održavanje, testiranje, servisiranje ronilačke opreme
- Sistematizacija vrsta ronilačkih sredstava
- Ronilački kompresori i banke vazduha
- Nova dostignuća u ronilačkoj tehnici (instrumenti, oprema za nitrox)

T5. RONILAČKA OPREMA II:

- Barokomora (namena, vrste, karakteristike)
- Osnovi funkcionisanja barokomora
- Ronilački aparat zatvorenog kruga
- Ronilačka plovila i ronilice
- Ronilački alati

T6. FIZIKA RONJENJA:

- Gasni zakoni
- Proračuni plovnosti, autonomije, gasnih mešavina
- Karakteristike vode i vazduha (atmosferskog, alveolarnog, izdahnutog)

T7. ANATOMIJA ČOVEKA:

- Kardiovaskularni sistem (građa, funkcija)
- Respiratorni sistem (građa, funkcija)
- Oko (građa, specifičnosti funkcije pod vodom)
- Uvo (građa, specifičnosti funkcije pod vodom)

T8. FIZIOLOGIJA RONJENJA:

- Delovanje povećanog pritiska na organizam
- Proces razmene gasova
- Specifičnosti procesa razmene gasova pod povećanim pritiskom okoline
- Regulacija telesne temperature
- Ishrana i način života kao faktor bezbednosti u ronjenju

T9. RONILAČKE POVREDE I BOLESTI:

- Dekompresiona povreda
- Barotraume
- Trovanja

T10. PROPUŠTENA PROFILAKTIČKA DEKOMPRESIJA:

- Pojam propuštene profilaktičke dekompresije
- Procedure i postupci

T11. STRES U RONJENJU:

- Pojam i značaj
- Stresogeni faktori u ronjenju
- Strah i panika
- Prepoznavanje
- Postupci prevencive

T12. POSTUPAK PRI RONILAČKOM INCIDENTU:

- Preventivni postupci (disciplina, znanje, planiranje)
- Postupci u opasnosti zbog vremenskih uslova
- Postupci u slučaju gubitka ronioca ili grupe
- Postupci u slučaju povrede
- Postupci u slučaju pojave simptoma ronilačke poverede - bolesti
- Postupci pri pojavi intenzivnog straha – panike
- Postupci u slučaju davljenja
- Postupci pružanja prve pomoći i organizacija zbrinjavanja
- Rukovođenje spasavanjem

T13. PODVODNA ORIJENTACIJA:

- Instrumenti za orijentaciju, vrste, primena
- Korišćenje kompasa, tipične greške
- Korišćenje prirodnih orijentira (dno, dubina, svetlost, struja)
- Merenje udaljenosti
- Planiranje kretanja

T14. PRETRAŽIVANJE, PRONALAŽENJE I VAĐENJE PREDMETA:

- Sagledavanje svih relevantnih faktora
- Planiranje i izbor tehnike pretraživanja
- Vrste - metode pretraživanja
- Obeležavanje i učvršćivanje objekta, predmeta
- Izvlačenje predmeta
- Podizanje predmeta
- Korišćenje alata
- Sigurnosne mere

T15. ORGANIZACIJA GRUPNOG RONJENJA:

- Pojam grupe (vrste, struktura, karakteristike ronilačkih grupa)
- Grupna dinamika (psihosocijalni mehanizmi grupe, rukovođenja)
- Ronilački kamp (osnovni principi)
- Izbor lokacije (dno, dubina, hidrometeorološki uslovi...)
- Planiranje ronjenja (cilj, ljudstvo, oprema, transport)
- Sigurnosna oprema i mere
- Postupci vođe grupe neposredno pred ronjenje (formacija, znaci....)
- Postupci u toku ronjenja (ulazak, izlazak, tempo, zastanci, komunikacija)
- Postupci po završenom ronjenju (upisivanje, analiza)

T16. ORGANIZACIJA RONJENJA U OTEŽANIM USLOVIMA:

- Sukcesivna ronjenja
- Noćna ronjenja i ronjenja u uslovima loše vidljivosti
- Ronjenja u struji
- Ronjenja u zatvorenom prostoru
- Ronjenje u lošim hidrometeorološkim uslovima

T17. OSNOVE SPECIFIČNIH RONJENJA:

- Ronjenje sa aparatom zatvorenog kruga
- Ronjenje sa mešavinama
- Ronjenje sa nitrox-om

T18. RONILAČKI SPORTOVI I TAKMIČENJA:

- Plivanje perajima i brzinsko ronjenje (discipline, pravila)
- Podvodna orijentacija (discipline, pravila)
- Podvodne igre
- Podvodne veštine
- Podvodni ribolov
- Podvodna fotografija
- Organizacija svih vidova ronilačkih takmičenja
- Značajnija takmičenja u svetu i kod nas

T19. RONILAČKA SREDINA:

- Jadransko more
- Unutrašnje vode (reke, jezera, kanali, vrela, pećine...)
- Vetrovi na Jadranu i unutrašnjim vodama
- Kretanje vode (struje i talasi)
- Flora i fauna mora i slatkih voda
- Prognoza meteoroloških uslova

PRAKTIČNA OBUKA: (12 celina - 20 ronjenja)

V1. Upotreba čamca u ronjenju .....(na dva ronjenja - 180 min.)
V2. Rad na ronilačkom kompresoru .....60 min.
V3. Vežba spašavanja i pružanja prve pomoći .....60 min
V4. Praktična uloga korisnika barokomore .....60 min.
V5. Podvodna orijentacija.....60 min.
V6. Pretraživanje, pronalaženje i vađenje potonulih predmeta..... 180 min.
V7. Asistiranje organizatoru ronjenja..... 2 ronjenja
V8. Organizacija i realizacija ronjenja u različitim uslovima ..... 5 ronjenja
V9. Organizacija sportskog takmičenja ..... 60 min.

V1. UPOTREBA ČAMCA U RONJENJU:

- Priprema čamca i celokupne opreme za realizaciju ronjenja
- Upravljanje, manevrisanje čamcem pod normalnim uslovima ronjenja
- Utovar opreme i ljudstva
- Sidrenje, vezivanje, obeležavanje mesta za ronjenje
- Puštanje, praćenje i izvlačenje ronioca
- Raspremanje i izvlačenje čamca

V2. RAD NA RONILAČKOM KOMPRESORU:

- Instaliranje kompresora
- Pregled pre puštanja u rad
- Praktično punjenje boca
- Promena filtera i ulja (fiktivno)
- Vođenje dokumentacije o radu kompresora

V3. VEŽBA SPAŠAVANJA I PRUŽANJA PRVE POMOĆI:

- Ponavljanje vežbi ranijih kategorija
- Primena znanja iz teme T12

V4. ULOGA KORISNIKA BAROKOMORE:

- Informativno upoznavanje sa karakteristika konkretne komore
- Sticanje iskustva (introspektivnih u korišćenju komore)
- Sticanje proceduralnih iskustava pri korišćenju barokomore

V5. PODVODNA ORIJENTACIJA:

- Upotreba kompasa na zemlji, vodenoj površini i pod vodom
- Orijentacija pomoću kompasa u uslovima smanjene vidljivosti ("bez dna")
- Planiranje kurseva i orijentacija
- Procenjivanje daljine pod vodom

V6. PRETRAŽIVANJE, PRONALAŽENJE I VAĐENJE POTONULOG PREDMETA:

- Praktična primena sadržaja teme T14

V7. ASISTENCIJA ORGANIZATORU RONJENJA:

- Razumevanje i prihvatanje svih zahteva planiranja ronjenja
- Razmatranje elemenata organizacije i realizacije ronjenja
- Procena vremenskih uslova
- Praćenje i evidentiranje svih aktivnosti
- Određivanje postupaka u slučaju nezgode

V8. ORGANIZOVANJE I REALIZACIJA RONJENJA U RAZLIČITIM USLOVIMA:

- Organizovanje pet raznolikih ronjenja uz promenu:
  - dubine ronjenja
  - sastava grupe
  - uslova ronjenja
- Realizovanje planiranih ronjenja
- Analiza obavljenih ronjenja

V9. ORGANIZACIJA SPORTSKOG TAKMIČENJA:

- Planiranje prigodnog takmičenja u ronilačkom kampu
- Realizacija sportske aktivnosti
- Analiza realizovanog

IV PROGRAM OBUKE INSTRUKTORA M1

CILJ

Osposobiti polaznika da samostalno organizuje i realizuje kurs za sticanje kategorije ronioca sa jednom zvezdom.

ZADACI OBUKE

1. **Steći znanja** potrebna za uspešno obučavanje ronilaca:
   - Osnovna teorijska i metodička znanja iz oblasti sporta
   - Karakteristike obuke ronilaca po UZOR-u, kao delu CMAS-ovog sistema
   - Opšta psihološka i pedagoška znanja
   - Bitne osobine polaznika, grupe i grupne dinamike u procesu obuke
   - Uticaj instruktora na socijalnu klimu i efikasnost grupe polaznika
   - Procesi usvajanja znanja, veština i navika
   - Nastavni principi, metodi i oblici u obuci ronilaca
   - Karakteristike i primena nastavnih sredstava i objekata
   - Principi i tehnike vrednovanja rezultata obuke
   - Osnove sportske medicine
   - Aktuelna saznanja iz hiperbaričke medicine
   - Novine i razvoj ronilačke opreme
2. **Razviti** didaktičko metodičke **veštine** za uspešno obučavanje ronilaca:
   - Komunikacija i stvaranje socijalne klime za efikasnu obuku
   - Priprema za realizaciju nastavnih jedinica
   - Prezentovanje teorije ronjenja
   - Realizacija vežbi u bazenu i otvorenoj vodi
   - Preduzimanje preventivnih i ostalih postupaka u slučaju incidenta

VREDNOVANJE USPEŠNOSTI NA SPECIJALISTIČKOM DELU KURSA

Pored kontinuiranog praćenja uspešnosti u realizaciji zadataka obuke, utvrditi postignutost traženog standarda u sledećem:

- Sposobnost aktivne i efikasne komunikacije sa kursistima
- Demonstracija uspešne pripreme i realizacija teorijskog predavanja
- Demonstracija uspešne pripreme i realizacija praktične vežbe
- Sposobnost kritičke analize vlastitog delovanja u procesu obuke

ORIJENTACIONI NASTAVNI PLAN OPŠTEG DELA KURSA

TEORIJA SPORTA (20-30)

OSNOVI ANTROPOMOTORIKE SPORTA
Mišićna aktivnost kao suština pokreta
Osnovne antropomotoričke sposobnosti
Specifične antropomotoričke sposobnosti
Uzrasne i polne osobenosti antropomotoričkih sposobnosti

OSNOVI TEORIJE I METODIKE TRENINGA
Osnovni pojmovi savremenog treninga
Faktori sportskog treninga
Sredstava i metode sportskog treninga
Periodizacija trenažnog procesa
Planiranje, modelovanje i kontrola efikasnosti treninga

BIOMEDICINSKE OSNOVE SPORTA (34-50)

OSNOVI ANATOMIJE I FIZIOLOGIJE SPORTA
Osnovne informacije iz funkcionalne anatomije
Hemizam i energetika fizičkih aktivnosti
Neuromišićna funkcija
Kardio-vaskularni sistem
Respiratorni sistem

OSNOVI SPORTSKE MEDICINE
Uzrasne, konstitucione razlike i sport
Sportske povrede
Zamor i oporavak u sportu
Ishrana sportista

DRUŠTVENE OSNOVE SPORTA (12-14)

PSIHOLOŠKO-SOCIJALNE OSNOVE SPORTA
Sport i osobine ličnosti
Emocije i stres u sportu
Motivacija u sportu
Grupa i njena dinamika
Liderstvo i efikasnsot grupe

PEDAGOŠKE OSNOVE SPORTA
Osnovni pedagoški pojmovi i procesi
Didaktički metodi i principi
Osnovni činioci uspešnog obučavanja (lični... sredinski... organizaciono-didaktički...)

NASTAVNI PLAN I PROGRAM SPECIFIČNOG DELA KURSA

1. TEORIJA SPORTSKE GRANE	14
1.1. Hiperbarička mediicna	4
1.2. Organizacija i planiranje ronjenja	4
1.3. Ronilačka sredstva i oprema	4
1.4. Fizička priprema ronilaca	2
2. PSIHOLOŠKO PEDAGOŠKE OSNOVE OBUKE RONILACA	14
2.1. Osnovne karakteristike i faktori obuke ronilaca	2
2.2. Psihološke karakteristike učesnika u procesu obuke	4
2.3. Psihološke osnove grupnog rada u obuci ronilaca	4
2.4. Ključni psihološki procesi u obuci ronilaca	4
3. DIDAKTIČKO-METODIČKI STANDARD OBUKE RONILACA	12
3.1. Sistematski pristup obučavanju ronilaca	2
3.2. Principi i metodi obuke ronilaca	2
3.3. Oblici i sredstva obuke ronilaca	2
3.4. Vrednovanje rezultata obuke	3
3.5. Neposredne pripreme za realizaciju obuke	3
4. STICANJE VEŠTINE OBUČAVANJA – PRAKSA	64
4.1. Organizacione pripreme za realizaciju kursa za P1	4
4.2. Grupna priprema za realizaciju nastavnih jedinica	4
4.3. Samostalna priprema nastavnih jedinica	20
4.4. Praktična realizacija nastavnih jedinica	24
4.5. Analiza pripreme i realizacija nastave	12
5. ZAVRŠNI ISPIT	
5.1. Pismena priprema za realizaciju "izvučene" teme	30-90'
5.2. Realizacija pripremljenih tema (teorijske i praktične)	30-90'
5.3. Obrazlaganje primenjenih didaktičko-metodičkih rešenja (fakultativno po zahtevu komisije)	do 30'

PREGLED NASTAVNIH JEDINICA PO TEMAMA

1. TEORIJA SPORTSKE GRANE /14/

T1.1. HIPERBARIČKA MEDICINA /4/

Zdravstveni nadzor i zaštita ronilaca

- Sistemi zdravstvene zaštite ronilaca
- Zdravstveno stanje ronilaca i nadzor
- Zdravstvena dokumentacija ronilaca
- Mesto i uloga instruktora u oblasti zdravstvene zaštite ronilaca

Ronilačke nesreće i incidenti

- Pojmovno određenje nesreće i incidenta
- Zdravstvena prevencija ronilačkih udesa
- Učstalost i uzroci ronilačkih udesa
- Prva pomoć i postupci zbrinjavanja

Sistematizacija znanja iz hiperbaričke mediicne

- Sistematizacija sadržaja iz oblasti medicine
- Inkorporacija novih saznanja iz ove oblasti
- Fiziološki apsekti specifičnih ronjenja (uzrast, otežani uslovi, gasne mešavine...)

Definisanje obima i dubine sadržaja nastave iz medicine

- Analiza najčešćih nedostataka znanja ronilaca iz oblasti medicine
- Preciziranje obima i dubine sadržaja tema T5 do T9

T1.2. ORGANIZACIJA RONJENJA /4/

Sistemi ronilačkih organizacija koje se bave obukom

- Vodeće ronilačke organizacije koje se bave obukom: CMAS, PADI, NAUI, SSI, UDI, PSS...
- Osnovne karakteristike pravila CMAS-ovog sistema obuke /Kodeks/
- Sličnosti i razlike u pristupu obuci
- Mogućnost i uslovi za izdavanje ekvivalentnih diploma

Uslovi i standardi za obuku ronilaca

- Analiza UZOR-a
- Ostali zakonski regulativi obučavanja ronilaca
- Specifičnosti zakonskih regulativa na određenim ronilačkim destinacijama (CG, Hrvatska, Grčka, Bugarska, Egipat...)

Planiranje organizacije kursa za P1

- Sagledavanje svih relevantnih faktora (NPP, polaznici, materijalna i organizaciona podrška, lokacija, rokovi, troškovi...)
- Definisanje relevantnih faktora i izrada plana
- Priprema uvodnog izlaganja za kurs P1

Definisanje obima i dubine sadržaja nastave iz organizacije ronjenja
- Sistematizovati postojeća znanja iz oblasti organizacije ronjenja
- Preciziranje obima i dubine sadržaja za teme T6 i T10 za nivo P1
- Naznačiti obim i dubinu sadržaja za teme T1, T5, T8, T9 i T10 za nivo P2

T1.3. RONILAČKA SREDSTVA I OPREMA /4/

Sistematizacija znanja o ronilačkim sredstvima i opremi
- Klasifikacija ronilačkih sredstava i opreme
- Sistematizacija sadržaja iz oblasti ronilačkih sredstava i opreme
- Novine i trendovi u razvoju ronilačkih sredstava i opreme
- Osnovni postupci primene sredstava i opreme za ronjenje sa mešavinama
- Osnovni postupci primene aparata poluzatvorenog i zatvorenog kruga

Sredstava i oprema za realizacijau obuke ronilaca
- Ronilačka sredstava i oprema za obuku ronilaca
- Nastavna sredstava za obuku ronilaca
- Definisanje sredstava i opreme za realizaciju obuke /grupna, individualna/
- Bezbednosne karakteristike sredstava i opreme za obuku
- Karakteristike i upotreba DAN-ovog kompleta za prvu pomoć

Definisanje obima i dubine sadržaja nastave iz oblasti opreme
- Upotreba dekompresionih tablica i kompjutera za bezbedno ronjenje
- Preciziranje obima i dubine sadržaja za teme T2, T3 i T4 za nivo P1
- Naznačiti obim i dubinu sadržaja za teme T2, T3 i T9 za nivo P2

T1.4. FIZIČKA PRIPREMA RONILACA /2/

Specifičnosti fizičke pripreme ronilaca
- Psihofizički zahtevi ronjenja
- Provera fizičkih sposobnosti ronilaca
- Vrste i sadržaji pripreme ronilaca

Opšta fizička priprema ronilaca
- Održavanje higijene, ishrana, zamor i odmor ronilaca
- Transferna vrednost određenih sportova na fizičku pripremu ronioca
- Vežbe zagrevanja i razgibavanja

Ronilački trening
- Vremenska i sadržajna artikulacija ronilačkog treninga
- Osnod plivanaja i ronjenja u toku treninga
- Ciklusi ponavljanja
- Dinamika optrećenja u toku treninga

Kondiciona /stažna/ ronjenja – Cilj i zadaci stažnih ronjenja
- Planiranje, modelovanje i kontrola efikasnosti stažnih ronjenja
- Osnovni principi realizacije stažnih ronjenja

2. PSIHOLOŠKO PEDAGOŠKE OSNOVE OBUKE RONILACA

T2.1. OSNOVNE KARAKTERISTIKE I FAKTORI OBUKE RONILACA /2/

Pojmovno određene obuke

- Obuka u obrazovno-vaspitnom sistemu i njene specifičnosti
- Područja obučavanja

Osnovni faktori procesa obuke

- Lični, sredinski i nastavni faktori
- Teorija didaktičkog trougla
- Subjektivni faktori obuke
- Objektivni faktori obuke

T.2.2. PSIHOLOŠKE KARAKTERISTIKE UČESNIKA U PROCESU OBUKE /4/

Učesnici u procesu obuke

- Polaznik
- Instruktor
- Nastavna /ronilačka/ grupa

Osobine ličnosti značajne za proces obuke

- Svojstva ličnosti
- Razvoj ličnosti
- Struktura ličnosti
- Sposobnosti

T. 2.3. PSIHOLOŠKE OSNOVE GRUPNOG RADA U OBUCI /4/

Ronilačka /nastavna/ grupa i njena dinamika

- Pojam i osobine grupe
- Mehanizmi psihosocijalne interakcije
- Grupa u frustracionim situacijama

Socijalna klima i efikasnost grupe

- Postupci uspostavljanja dobrih međuljudskih odnosa
- Rukovođenje i efikasnost grupe
- Stres i uloga socijalne klime

T.2.4. KLJUČNI PSIHOLOŠKI PROCESI U OBUCI /4/

Proces usvajanja znanja, veština i navika

- Pojmovno određenje i osnovne karakteristike
- Vrste učenja
- Karakteristike učenja za transfer

Proces pamćenja i zaboravljanja

- Pojmovno određenje i karakteristike
- Ometajući i stimulativni faktori

3. DIDAKTIČKO-METODIČKI STANDARD OBUKE RONILACA /12/

T.3.1. SISTEMATSKI PRISTUP OBUČAVANJU RONILACA /2/

UZOR kao deo CMAS-ovog sistema obuke

- Karakteristike nastavnog plana i programa
- Osnovni i specijalistički kursevi
- Faze procesa obuke

Nastavni faktori obučavanja

- Sadržaj obuke
- Cilj i zadaci obuke
- Izbor tipa, oblika i načina rada
- Izbor metoda rada
- Definisanje dometa i obima

T.3.2. PRINCIPI I METODE OBUKE RONILACA /2/

Osnovni principi i zahtevi u obuci ronilaca

- Definisanje osnovnih principa
- Faktori koji određuju principe
- Principi kao obavezne smernice u obuci

Nastavne metode u obuci

- Vrste i karakteristike metoda
- Faktori koji utiču na izbor i primenu metoda

T.3.3. OBLICI I SREDSTVA OBUKE RONILACA /2/

Oblici nastave

- Organizacioni oblici
- Oblici grupisanja

Nastavna sredstava

- Klasifikacija nastavnih sredstava
- Karakteristike nastavnih sredstava
- Otvoreni i zatvoreni objekti za izvođenje obuke

Zahtevi pri izboru nastavnih oblika, objekata i sredstava

T.3.4. VREDNOVANJE REZULTATA OBUKE /3/

Pojmovno određenje vrednovanja

- Kontrola, praćenje, proveravanje, ocenjivanje
- Didaktički zahtevi vrednovanja u obuci

Tehnike provere znanja

- Vrste i karakteristike
- Primenjivost u obuci ronilaca
- Tipične greške usmenog ispitivanja

Test i testiranje
- Karakteristike
- Prednosti i ograničenja

T.3.5. NEPOSREDNE PRIPREME ZA REALIZACIJU OBUKE /3/

Organizacione pripreme
- Priprema instruktora
- Materijalno-tehnička priprema
- Priprema polaznika

Tehnika pripremanja za obuku
- Grupna priprema
- Individualna priprema

Izrada plana realizacije nastavne jedinice
- Definisanje nastavnih faktora
- Definisanje toka nsatavnog časa
- Sadržajna i vremenska artikulacija

Analiza obuke kao deo priprema
- Pojam i funkcija analize
- Vrste analiza
- Analiza pripreme i realizacije časa

4. STICANJE VEŠTINE OBUČAVANJA – PRAKSA /64/

V.4.1. ORGANIZACIONE PRIPREME ZA REALIZACIJU KURSA ZA P1 /4/

Mentorska priprema za izradu plana priprema
- Definisanje relevantnih elemenata za izradu plana
- Preciziranje forme i roka za izradu datog zadatka
- Pružanje konsultativne pomoći

Samostalna izrada plana priprema
- Lična priprema
- Priprema polaznika
- Materijalno-tehničke pripreme

Grupna analiza rezultata individualnog rada
- Kritički osvrt na formu i sadržaj
- Ukazivanje na eventualne propuste i moguće korekcije

Realizacija određenog segmenta plana rada pripreme /fakultativno/

V.4.2. GRUPNA PRIPREMA ZA REALIZACIJU NASTAVNIH JEDINICA /4/

Priprema za realizaciju određene teme iz programa

- Definisanje cilja i zadataka
- Izbor oblika, sredstava i metoda
- Određivanje obima i dometa sadržaja
- Definisanje toka nastavnog časa
- Vremenska artikulacija toka
- Analiza izvršene pripreme uz fakultativnu realizaciju

Priprema za realizaciju određene vežbe iz programa

- Definisanje i izbor svih /gore navedenih/ nastavnih faktora
- Značaj principa bezbednosti
- Analiza izvršene pripreme i realizacija (fakultativno)

V.4.3. SAMOSTALNA PRIPREMA NASTAVNIH JEDINICA /20/

Individualna priprema nastavnih jedinica predviđenih programom za P1, koje nisu obuhvaćene grupnom pripremom. Izrada planova relizacija časova (tema, vežbi) se obavlja uz konsultativnu pomoć /metod vežbanja i praktičnog rada/.

Polaznik je uspešno izvršio zadatak kada su mu sve pismene pripreme za realizaciju nastavne jedinice prihvaćene i overene od strane mentora – instruktora.

V.4.4. PRAKTIČNA REALIZACIJA NASTAVNIH JEDINICA /24/

Individualna realizacija nastavnih jedinica predviđenih programom za P1 prema odgovarajućoj pismenoj pripremi za realizaciju.

Realizacija se odvija u realnim uslovima obuke /metod pokazivanja i demonstracije/.

Polaznik je uspešno završio vežbu /obavio zadatak/ kada instruktor proceni da je polaznik ovladao veštinom instruktaže u meri koja je potrebna da se uspešno položi ispit.

Minimalan broj realizacija su dva predvanja i dve vežbe, a maksimalni ukupan broj nastavnih jedinica predviđenih programom za P1 /24/.

V.4.5. ANALIZE PRIPREMA I REALIZACIJE NASTAVE /12/

Analiza priprema i realizacija se ne odvijaju kao posebna vežba već prate svaku aktivnost polaznika na putu ka sticanju veštine obučavanja.

Osnovni zahtevi analize kao organizovanog oblika nastavnog rada su: objektivnost, svestranost, sistematičnost i argumentovanost.

Osnovne grupe pitanja analize su:

- odnos polaznik /grupa/ - instruktor
- sadržaj nastave
- didaktičko-metodički pristup
- materijalno-tehničko obezbeđenje

Analiza treba da rezultira procenom postignutog cilja, realizacije zadataka, uočavanjem teškoća, utvrđivanjem uzroka i nalaženju rešenja za utvrđivanje sledećih rešenja.

Specifični cilj analiza procesa obuke na kursu za instruktore je da pruži mogućnost uvežbavanja ovog oblika nastavnog rada, razvijajući sposobnost da svoj i tuđi rad podvrgnu objektivnoj, svestranoj i konstruktivnoj kritici.

METODSKE NAPOMENE ZA REALIZACIJU KURSA ZA RONILAČKE INSTRUKTORE

1. Prijemni ispit za pristupanje kursu za ronilačke instruktore nije formalne, već selektivne prirode. Sadržaj instruktorske obuke ne pruža znanja i veštine nivoa P3.

2. Prijemni ispit za obuku instruktora M1 (Uzor 1.4.5. poslednja alineja pod Specifični uslovi za sticanje kategorije) nije formalne, veće selektivne prirode, jer tražena znanja i veštine obuka za M1 ne pruža, već zahteva.

3. Preporučuje se organizovanje priprema za pristupanje prijemnom ispitu, ne samo zbog neumitnog procesa zaboravljanja, već i zbog toga, što ronilačka znanja napreduju. Sadržaj priprema je određen Programom obuke ronioca P3 (Uzor tačka 1.4.3.) u revidiranom obimu. Reviziju vrši organizator priprema u skladu sa potrebama konkretnih polaznika.

4. Kurs za instruktora M1 omogućava sticanje znanja i veština koje svojom didaktičko-metodičkom suštinom treba da obezbede uspešno prenošenje iskustva kojim polaznik tog kursa za M1 već raspolaže.

5. Teorijska predavanja moraju prethoditi praktičnom radu. Da bi kandidat uspešno obavljao vežbanje instruktorske veštine, mora raspolagati odgovarajućim teorijskim znanjima.

6. Fond časova je minimalistički i ne daje mogućnost sažimanja. Iznimku čine pripreme i realizacija nastavnih jedinica čiji predviđeni fond časova pokriva čitav program kursa za P1 sa maksimalnim fondom časova (24+24). Broj priprema i realizacija po polazniku zavisi od njegove uspešnosti u postizanju traženog nivoa za pristupanje ispitu.

S A D R Ž A J

I OPŠTE ODREDBE 1
1.1. Definicija ronjenja 1
1.2. Kategorizacija ronjenja 1
1.3. Opšti uslovi sticanja kategorija 1
1.4. Standardi i uslovi ronilačkih kategorija 2
1.5. Uslovi za potvrđivanje kategorije 6
1.6. Uslovi za potvrđivanje licence 7
1.7. Vrste kurseva 7
1.8. Organizacija kurseva 8
1.9. Sadržaj kurseva i ispiti 8
1.10. Prekategorizacija ronilačkih zvanja stečenih u drugim organizacijama 10
1.11. Ronilački radovi 10

II ORGANIZACIJA PODVODNIH AKTIVNOSTI
2.1. Pojam 11
2.2. Organizacija i planiranje ronjenja 11
2.3.Obučenost i psihofizička pripremljenost ronilaca 14
2.4. Materijalno-tehničko osiguranje ronjenja 15
2.5. Zdravstveno stanje ronilaca i njihova kontrola 15
2.6. Hidrometeorološki i lokacijski uslovi ronjenja 18
2.7. Ronilačke nesreće 18
2.8. Ronilačka dokumentacija 20

III. PROGRAM OBUKE RONIOCA 23
III.1. Program obuke ronioca P1 23
III.2. Program obuke ronioca P2 30
III.3. Program obuke ronioca P3 35

IV PROGRAM OBUKE INSTRUKTORA M1 41